

ŠVENTINAMAS DARIAUS-GIRĖNO PAMINKLAS

KUN. COUGHLIN LAIMĖJO KOVOJE
SU PARKO BOARDUTEISĖJAS KELLY AŠTRIAI KRITIKUOJA
PARKO BOARDĄ

Garsus per radiją kalbėtojas kun. C. E. Coughlin iš Detroito, Mich., teisme laimėjo kovą su Chicago parkų distrikto boardu, kurs atsisakė išnuomoti Soldier field stačijumą, Grant parke, National Union for Social Justice (Socialio teisingumo krašto unija) masiniam susirinkimui.

Vyresniojo teismo teisėjas J. J. Kelly pripažino kun. Coughlino įduotą teisman "writ of mandamus" prieš parkų boardą ir tuo keliu prievėria boardą, kad jis privalo leisti minėtai organizacijai turėti masinį susirinkimą Soldier fielde.

Teisėjas sprendimu pareiškia, kad boardas neturi jokio pagrindo neleisti minėto susirinkimo, kadangi seniau Sol-

dier fielde būta įvairių politinio charakterio susirinkimų. Teisėjas sako, kad jam teko skaityti kun. Coughlino radijo prakalbas ir jose nerado nieko priešinga konstitucijai, arba krašto vyriausybei. Vien aiškinami žmogaus teisių principai ir nurodomos teisėtos priemonės, kaip pagerinus buitį vargšams.

Teisėjas Kelly kritikuoja parko boardą, kurs nepasirūpina sudaryti kokių nors taisyklių Soldier fieldo nuomavimui reikalui ir visą laiką naudojami tik kaprisais ir naiviais sprendimais.

Kalbama, kad rasi, parkų boardas paduos apeliaciją, kad tuo būdu dar ilgiau stacionus kliūčių planuojamam susirinkimui.

KATALIKŲ VADAS SUDARYS
OLANDIJOS KABINETĄ

HAGA, liepos 26. — Atsistatydino Olandijos ministrų kabinetą. Nesuspriktai pasireiškė dėl pinigų devaliacijos.

Olandijos karalienė pakvietė katalikų partijos vadą D. P. Aalberse, kad jis sudarytų naują kabinetą.

Aalberse sutiko. Tas darbas ims keletą dienų.

NACIAI PAŠALINA ŽYDUS
IŠ REZORTŲ

BERLYNAS, liepos 26. — Naciai išvaikė visus žydus iš Rytų Prūsijos rezortų Baltijos jūros pakraščiais. Kai kur sukurstyti gyventojai pradėjo pulti pašalinamus žydus.

Naciai pašalina katalikų kunigą iš Bueholzo. Įsakyta jam, kad apleistų Rytų Prūsiją, nes esąs nepalankus naciams.

Laere ir Recklinghausene dviems katalikų kunigams uždrausta turėti religines pamokas jaunimui, nes tas "pavojinga" naciams.

NE STEBĖTINA, KAD JIE
BIJO MOKESČIŲ

WASHINGTON, liepos 26. — Nereikia stebėtis, kad krašto turtuoliai bijo vyriausybės planuojamų mokesčių už didelius paveldėjimus, dovanas ir pajamas.

Štai, vyriausybės planas palikimo reikalui. Iš 10 milijonų dolerių palikimo paliktajam asmeniui tenka tik 2,708,892 dol. Kiti visi milijonai paaimami mokesčiais.

KOVA SU PLĖSIKAIŠ

PEORIA, Ill., liepos 26. — Buvęs poliemonas J. Backus, 60 m. amž., pašautas į petį, jam susikovus su trimis plėšikais, kurie užpuolė jo lydimą banko tarnautoją su 7,500 dol.

Sužeistas poliemonas du plėšikus pašovė. Vienas sužeistas pasidavė ligoninėje. Du gi paspruko su 2,000 dol.

SOVIETAI NUSPRENDĖ
REMTI "BURŽUJUS"

MASKVA, liepos 26. — Tarptautiniam komunistų partijos suvažiavime nutarta, kad visuose kraštuose komunistai gelbėtų "buržujams" kovoję prieš gresiantį fašizmą.

STEPONAS DARIUS

STASYS GIRĖNAS

kurių pagarbai atidengiamas paminklas rytoj, liepos 28 d., Marquette parke, Chicagoj.

Paminklas sparnuotiems lietuviams
Dariui ir Girėnui.PASIRASĖ KONKORDATĄ UŽDRAUDĖ TURĖTI PLIKAS
NUGARAS

VATIKANAS, liepos 26. —

Vatikanas pasirašė konkordatą (sutartį) su Jugoslavija.

NUSIKRATYS RAKIETERIAIS

Chicago darbininkų unijos turi vilties nusikratyti raketieriais viršininkais, kurie diktatoriauja unijoms ir išnaudoja darbininkus ir įmonininkus.

Unijoms pagalbą eina Amerikos darbo federacija, apsiginklavusi kongreso praves tu Wagnerio darbo įstatymu.

SUSPROGO KARO LAIKŲ
MINA

HAMBURGAS, liepos 26. — Vokiečių žuklautojų laive susprogo karo laikų povandėninė mina, kuri su tinklais ištraukta Helholand apylinkėse. Sprogimas lengvai sužeidė kelis žuklautojus ir laivą gerokai apgriovė.

NERA DARBININKŲ LAUKO
DARBAMS

CLARION, Ia., liepos 26. — Wright apskrities ūkininkai negali gauti darbininkų javų kirtimui ir valymui. Ūkininkų žmonos yra priverstos gelbėti vyrams laukuose.

REIKALAUJA 100,000
DOLERIŲ

MISHAWAKA, Ind., liepos 26. — Mishawaka Rubber and Woolen Manufacturing kompanijos vadovybė uždraudė moterims darbininkėms darbo laiku turėti plikas nugaras, kaip kad yra kai kur tas madoje. Pažymėta, kad tas daroma padaroma sumetimais.

Šios kompanijos fabrikuose čia dirba apie penki tūkstančiai vyrų ir moterų.

REIKALAUJA 100,000
DOLERIŲ

Žinomoj šurpoj gatvėkario katastrofoj Chicagoj M. Pinto, 13 m. amž., neteko vienos kojos. Jo advokatas dabar kreipė teisman. Iš gatvėkarių kompanijos reikalaujamas 100,000 dol. atlyginimas.

NACIAI ATSAUKIA
KONSULĄ

JERUZALĖ, liepos 26. — Iš čia atšaukiamas Vokietijos generalis konsulas Palestina, Henning Wolff. Naciai stauga susekė, kad konsulo žmona yra žydų kilmės.

ZUVO 33 MAINIERIAI

KALKUTA, Indija, liepos 26. — Sprogimas įvyko Jaktiabad kasykloje. 33 mainieriai žuvo ir 43 sužeista.

J. E. VYSK. T. MATULIONIS ATLIKS
ŠVENTINIMO CEREMONIJAS

Kalbės Chicago majoras, Lietuvos atstovas ir kiti

Gauta žinia, kad J. E. Vyskupas T. Matulionis šiandien atvyksta į Chicago 9:30 ryto — Union stotyje. Apsistos pas kun. I. Albavičių, Dievo Apvaizdos parapijoje. Rytoj per vyskupo šv. Mišias Dievo Apvaizdos bažnyčioje pamokslą sakys kun. Pr. V. Strakauskas iš Lowell, Mass., lietuvių parapijos klebonas.

Rytoj iškilminga diena. Bus atidengtas Dariaus-Girėno paminklas Marquette parke. Tokių iškilmių Chicago lietuvių neturėjo praėityje ir vargiai turės ateityje. Šitose iškilmėse dalyvauja ne tik Chicago lietuvių, bet ir iš kitų kolonijų, net iš tolimųjų valstijų, kaip Connecticut, Massachusetts, Pennsylvania, New York ir kitų. Dalyvaus taipgi diktas būrys ir svetintaučių, aukštųjų valdininkų ir įgaliotinių, iš Illinois valstijos ir Chicago miesto.

Dienos iškilmės prasidės nuo ryto. Dievo Apvaizdos bažnyčioje 10 valandą, Jo Ekscelencija Vyskupas Teofilus Matulionis pontifikuos šv. Mišias, kurių išklausti susirinks tragiškai žuvusiųjų didvyrių giminės ir Paminklo Fondo valdybos nariai.

1 valandą po pietų, draugijos su savo ženklais ir vėliavomis rinksis į Marquette parką, prie So. Western ir W. 64 gatvių. Čia draugijoms, legionams ir kapelijoms susitarčius, prasidės eiseną: 64 gatve vakarų pusėn iki So. California gatvės ir tada pietų pusėn prie Marquette parko, kurio pietvakariniam kampe stovi uždengtas Dariaus-Girėno paminklas. Čia Fort Sheridan Military benas ir 12 lietuvių parapijų jungtinis choras, diriguojant profesoriui A. S. Počiui išpildys himnus: "Star Spangled Banner" ir "Lietuva, Tėvyne mūsų." Adv. Antanas A. Olis pasakys įžanginę prakalbą, pašaukiant Dariaus-Girėno Paminklo Komiteto pirmininkas, adv. R. A. Vasalle, o jo kalbai pasibaigus, prasidės ceremonijos paminklo nudengimo.

Paminklą nudengus, J. E. Vyskupas Matulionis, dalyvaujant lietuvių dvasiškiams, jį pašventins ir tada prasidės programos. Prakalbas pasakys miesto majoras Kelly, Chicago parkų viršininkas Dunham, valstijos prokuroras padėjėjas C. P. Kal, prokuroras Courtney, parkų supredentas Donoghue, Lietuvos konsulas Kalvaitis, apskričio sekretorius Flynn, kunigas J. Vaičiūnas, aldermonas Egan, SLRKA centro pirmininkas ir "Draugo" redaktorius L. Šimutis, "Margučio" redaktorius Vanagaitis, ALRKF. pirmininkas dr. Rakauskas, LTSA. centro pirmininkas inžinierius Simonaikaitis, ir Dariaus-Girėno Paminklo Fondo nariai: kun. Ig. Albavičius, V. Rekus, J. Čaikauskas, ir buvęs sekretorium, dabar speciališka iš New Yorko atvykęs P. Jurgėla.

Parapijų jungtinis choras dainuos: "Nepraplus mūsų Tėvyne" (kun. J. Čižausko), "Skambėkite Dainos" ir kitas lietuviškas dainas. Muzikališką programą dalį išpildys Fort Sheridan Military benas, Skautų būnų korpusas, vadovaujant Jurgiui Viktorui, Parodos tvarką ves Dariaus-Girėno (Amer. Leg.) Posto komandieras B. R. Petkevičius.

Programai baigiantis, dienos iškilmės baigsis iliuminacijomis ir laidymu oran raketų ir spalvuotų žiburių.

ZUVO LAKŪNAS IR
MERGAITĖ

Nukritus lėktuvui Curtiss airporte vakar žuvo skraidymo instruktorius D. Howard, 32 m. amž., ir su juo skridusi Miss Virginia Thomas iš Philadelphia, kuri į Chicago buvo atvykusi atostogoms.

MIRĖ NUO UODŲ
SUGĖLIMO

Mirė Loretta Reskus, 3 metų amž., 4300 So. Wood gat. Sakoma, mirus nuo uodų sugėlimo.

SAKO, ROOSEVELTAS
NORI SUGRIAUTI
TEISMĄ

LOS ANGELES, Cal., liepos 26. — Chicago Daily News leidėjas Fr. Knox čia kalbėdamas iškėlė kaltinimą, kad prez. Rooseveltas kesina, si sugriauti vyriausiąjį krašto teismą.

ORAS

CHICAGO IR APYLIN-
KĖS. — Šiandien gražus oras; kiek šilčiau.

ITALIJOS FAŠISTAI
ŠUKAUJA UŽ KARĄ

ROMA, liepos 26. — Vakara įvyko milžiniškos fašistų demonstracijos. Daugiau kaip 100,000 žmonių supludo į Colonna ir Venezia aikštes. Šūkavimais "Etiopija mums!" demonstruotojai patvirtino Mussolinio karo žygių programą Afrikoj.

Fašistų minios reikalavo, kad pasirodytų diktatorius Mussolini. Bet jo nebuvo Romoje ir apie tai pranešta demonstruotojams. Minių dalis surengė eįmą kai kuriomis gatvėmis. Paskleisti nepalankūs Etiopijai, Japonijai ir Anglijai lapeliai. Šūkavimai: "Karan su Etiopija!"

Vietos autoritetai nepraleido juokais šūkavimų. Tuoj parūpinta stipresnė policijos sauga anglų ir japonų ambasadoms ir Etiopijos atstovybei.

Savo keliu Mussolinio vykdomas pasirėngimas karan su Etiopija ir toliau skubiai varamas. Mankštinamos karių atsargos ir savanoriai. Kas kart vis daugiau kariuomenės siunčiama į Afriką. Siunčiami įvairios rūšies ginklai ir karo medžiaga.

Dėl visako Italija yra linkusi pasiduoti T. Sąjungos tarybos sprendimui. Bet nori, kad tas sprendimas būtų nau dingas Italijai. Žodžiu, Mussolini nori užvaldyti Etiopiją ekonomiškai ir politiškai.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

PRIEŠHITLERINIAI RAŠ-
TAI PLINTA VOKIETIJOJ

BERLYNAS, liepos 26. — Nežiūrint aštraus draudimo, Vokietijoje vis labiau plinta priešhitleriniai laikraščiai ir kiti raštai. Tuo tarpu Vokietijos lakraščių siuntimas į užsienius kaskart mažėja.

Oficialiai apskaičiuota, kad šimet per pirmuosius penkis mėnesius Vokietijon prisiūsta apie 1,500 tonų laikraščių ir žurnalų vertės 780,000 dolerių. Daugiau kaip pereiniais metais tą pat laiką.

HITLERIS TURI
UŽTARĖJŲ

WASHINGTON, liepos 26. — Kongreso atstovas S. Dickstein, dem. iš N. Y., vakar per debatus prekybos reikalui Hitlerį pavadino bepročiu.

T. Blanton, dem. iš Tex., tuoj pareiškė, kad Dickstein neturi autoriteto Vokietijos diktatorių vadinti tokiu vardu.

1,400 DOL. PAVOGTA IŠ
KARO LAIVO

SEWARD, Alaska, liepos 26. — Iš karo laivo (kruizerio) Houston pavogta 1,400 dolerių.

"DRAUGAS"

Šeima kasdien. Išskyrus sekmadienius

PRENUMERATOS KAINA: J. Amerikos valstybėje: Metams — \$6.00; Pusei metų — \$3.50; Trims mėnesiams — \$2.00; Vienam mėnesiui — 75c. Kitose valstybėse pnumerata Metams — \$7.00; Pusei metų — \$4.00; Kopija — .35c.

Redaktorius priima — nuo 4 val. iki 6 val. popiet. Skelbimų kainos prišūnčiamos pareikšus. Bendradarbiais ir korespondentais raštų negašina, bet nepašaloma tai padaryti ir neprišūnčiam tam tikslui pašto ženklų.

Skelbimai sekantį dieną priimami iki 5 val. popiet.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND

Published Daily, Except Sunday

SUBSCRIPTIONS: One Year — \$6.00; Six Months — \$3.50; Three Months — \$2.00; One Month — 75c. Europe — One Year — \$7.00; Six Months — \$4.00; Copy — 5c. Advertising in "DRAUGAS" brings best results. Advertising rates on application.

"DRAUGAS" 2334 S. Oakley Ave., Chicago

DIENOS KLAUSIMAI

VAŽIUOJAM

Kas važinėjo Lietuvos traukiniais, tas žino, kad išgirdus žodį "važiuojam", reikia skubiai lipti į traukinį, nes tai paskutinis priminimas.

Atsiskirdamas porai mėnesių su dienaščio "Draugo" skaitytojais, ir aš sakau — važiuojam, nes važiuoju ne vienas, bet su ekskursija, su Amerikos lietuvių sportininkų grupe, vykstančia į sporto olimpiadą Kaune.

Nelengva yra skirtis su maloniais skaitytojais, kad ir trumpam laikui. Bet skirtis reikia, nes lietuvių katalikų organizuotosios visuomenės buvo tokia valia, kad vykčiau į Viso Pasaulio Lietuvių Kongresą ir ją atstovaučiau.

Kongrese atstovausiu gausingąsias mūsų organizacijas — A. L. R. K. Federaciją, Liet. R. K. Susimą Amerikoje, dienaščių "Draugą" ir "Garsą". Šiuos laikraščius turėsiu garbės atstovauti pasaulio lietuvių žurnalistų konferencijoje, kuri taip pat bus Kaune.

Iš to bus aišku, kad į Lietuvą vykstu ne atostogoms, bet darbui.

Vienintelę poilsio valandėlę turėsiu nuvykęs į Šilalę senos motinėls aplankyti. Vienas laikraštis pasijuokė, kad, girdi, aš važiuoju į Lietuvą pas savo motiną. Taip. Tai bus linksmiausia mano gyvenime valanda, kuomet dar kartą galėsiu savo motiną aplankyti. Jei būdamas Lietuvoje to nepadaryčiau, tikrai būčiau ir neištikimu ir nedėkingu sūnumi.

Be to, man, kaip laikraštiniui ir visuomenės veikėjui, rūpi bent trumpam laikui nuvykti į Lietuvą, ten bent porą savaitę pagyventi, kad sugrįžęs galėčiau ir raštu ir žodžiu papasakoti, kaip gyvena Lietuvos žmonės, kaip veikia organizacijos, kokią pažangą padarė valstybė nuo 1927 m., kuriais paskutinį kartą lankiaus Lietuvoje, kokia krašto vidaus politinė padėtis ir kokie jo santykiai su užsieniais, ypač artimiausiais jos kaimynais?

Jei Dievas padės, kelionė klosis, tikiuos grįžti prie redakcijos stalo lygiai už aštuonių savaičių. Kad savo kolegų redaktorių Igno Sakalo ir Petro Tumasonio per daug neapsunkinti, jiems į talką sutiko atvykti senas laikraštinkas Pranas Gudas.

Tad, su Diev, važiuojam!

Leonardas Šimutis

DARIAUS - GIRĖNO ŽYGIS

Visi gražiai atsimename, kaip Didžiojo Karo metu Amerikos lietuvių ūpas buvo pakilęs. Visi buvome kupini entuziazmo ir pašventinto veikti Lietuvos nepriklausomybės reikalams. Tada visokie susirinkimai, masmitingai buvo skaitlingi. Tada buvo išsijudinę paprasčiausi mūsų darbininkėliai.

Mūsų aukos ir pastangos, ačiū Dieviui, nenuėjo niekais. Lietuva liko nepriklausoma, nors be trečdalis savo žemės ir be sostinės Vilniaus.

Eina metai po metų po įgijimo Lietuvos nepriklausomybės ir mūsų amerikiečių ūpas ima atslūgti. Už tai, žinoma, amerikiečiai neužsipelnė papeikimo. Tai buvo visai natūralu. Bet veiklesnieji tėvynainiai pasiūlydavo didesnio veikimo Lietuvos labui. Ne vienas toks veikėjas pagalvodavo tada, kaip čia sulaikius mūsų tautiečių ūpo atslūgimą, kaip čia palaikius jų entuziazmą. Ne vienas manydavo, ar neįvyks lietuvių tautos gyvenime kas nors tokio, kas sukeltų amerikiečių entuziazmą taip, kaip Didžiojo Karo metu. Žinoma ne vienas pesimistiškai žiūrėjo į dalykus ir sakė, kad lietuvių entuziazmo pakilimo nesulauksime. Taip maniusieji gražiai apsiriko.

1927 metais chicagiečių tarpe ima figūruoti lietuvis lakūnas, aukštos inteligencijos, gražių manierų vyras. Tai buvo Steponas Darius. Jis jau tada nešiojosi kiltą ir drąsiai mintį. Tuo jis ir nesispasė. Privatiškai užsiminėjo ketinęs skristi per Atlantiką tiesiai į Kauną. Kodėl negali atsirasti Lindy lietuvių tarpe, sakydavo jis.

Draugai, ypač tie, su kuriais seneniai susipažino, pasakydavo, kad tai labai geras sumanymas. Bet savyje manydavo ar ne perdrąsus.

Mintis, skristi per Atlantiką buvo gailinama. Uolesnieji stoji drąsuoliui talkov. Visuomenė, vienok, buvo pradžioj abejutiška. Už tai papeikimo ji neužsipelno. Dariui atsiranda sąkeleivis Stasio Girėno asmenyje.

Visuomenės entuziazmas ima kilti, bet neiškilo iki to, kad skridimą iki tobulybės prirengus. Ir taip be tikro prisirengimo drąsuoliai išdrįso skristi. Todėl ir yra sakoma, kad Darius - Girėnas vandenyną perlėkė dvasios galybe, o ne orlaivio tobulyste.

Andai Didžiojo Karo metu darbavomės Lietuvos nepriklausomybei. Lietuvių nepriklausomybę turi, bet be Vilniaus.

Darbavomės pirmąjį Lietuvos skridimui. Skridimas per Atlantiką atliktas, tik tragedija įvyko netoli Lietuvos slenkščio.

Kas atsitiko mūsų dvasioje, žuvus Dariui - Girėnui. Ogi tikra revoliucija. Tragedija palietė visus lietuvius iki jų dvasios gelmių. Su diena jų tragedijos Darius - Girėnas tapo lietuvių tautos nemirstami didvyriai. Didvyriai turi būt tinkamai pagerbti, turi susilaukti atsakančio paminklo. Ir matėme, kad kokie tik Dariaus - Girėno vardu parengimai buvo šaukiami didžiausios žmonių minios suplaukdavo.

Taiči Darius - Girėnas yra mūsų didvyriai, kurie mūsų ūpą pakėlė ir tautinę dvasią atgaivino taip, kaip yra buvę Didžiojo Karo metu.

Rytoj, liepos 28 d., įvyks mūsų didvyriams paminklo statymo paskutinis akts — įvyks to paminklo iškilmingas pašventinimas. Raginame į tas iškilmes suėiti iš visų Chicagos parapijų iš visų kolonijų ir apylinkių.

Atiduosime pagarbą didvyriams, kurie savo tautiečių neapvyklė ir pripažinsime kredītą Dariaus - Girėno Paminklo Statymo Komitetui, kuris taip-gi pasiuntą darbą tęsė iki laimingos užbaigos.

GARSINA LIETUVIŲ VARDĄ

Amerikos lietuviai sportininkai yra daug prisidėję prie mūsų tautos vardo išgarsinimo. Čia norime paduoti vieną tik pavyzdį.

Tolimam Los Angeles, Cal., mieste ne daug tėra lietuvių. Bet, štai, vieną gražių dieną gauname Los Angeles dienaštį, kuriame įdėta platus ir sensacingas aprašymas apie lietuvių beisbolininką (metiką) Vytantą Tamulį, kuris žaidžia su New Yorko jauntu, o pats yra augęs Bostone. Labai gražu, kad jo nei vardas nei pavardė neiškraipyta. Visame rašinyje taip ir mirga jo vardas — Vytautas Tamulis ir visų pabrėžiama, kad jis yra lietuvis.

Taiči, Vytautas Tamulis gali būti getu pavyzdžiu mūsų jaunimui, nes jis, nors į pačius sporto viršūnes yra iškilęs, tačiau nesigėdi nei savo lietuviškos pavardės, nei tautybės. Kas svarbiausia, tas jam visai nekliaudo varytis į priekį mėgiamojo sporto šakoje Amerikoje.

Kiek Sutaupo Valstybei Katalikų Pasiuokojimas

Katalikų vienuolynai atle-moko dar 143 valdiškose pradžios mokyklose, 512 amatų mokyklų, 19 namų ruošos mokyklų, 273 vaikų darželiuose, 64 papildomo mokslo mokyklose ir t.t.

Vargu kas suskaičytų, kiek yra seserų vienuolių vedamų karitatyvinių įstaigų; paminėsim bent šias: 483 ligoninės, 122 ligonių apžiūrėjimo punktai, 83 kitokios ligonių aprūpinimo ir priežiūros įstaigos, 124 našlaičių prieglaudos, 276 vargšų prieglaudos, 22 visokie ūžeigos ir nakvynės namai, 75 liaudies virtuvės...

Austrijos vienuolynų knygos leidėjas baigdamas rašo: "Jeigu galėtumėm suskaičiuoti tuos šimtus tūkstančių auklėtinių, vaikų, vargšų, ligonių ir kitokių pagalbos reikalingų žmonių, kurie kasmet šitose visose Austrijos moterų vienuolynų įstaigose buvo aprūpinami, jeigu galėtumėm įvertinti seserų vienuolių tiems savo globojamiems parodytą meilę, ištikimybę ir pasiaukojimą, gautumėm rezultatus, kuriais katalikų seserų vienuolynai tikrai galėtų būti patenkinti". Pridursime: ir būtų sugėdinti nemokšos kat. vienuolynų kritikai, kurie ta da pamatytų neteisingai šmeižę ir žeminę tai, ko patys nepažįsta.

Apie senosios Austrijos imperijos vienuolynų veikimą įdomių skaičių randame "Stimmen der Zeit". Minėtame žurnale skaitome: "Austrijos universitetuose 20 vienuolių dirba kaip docentai, 11 yra profesoriai vyskupijų kunigų seminarijose, 153 yra savo ordeno klierikais laikomų seminarijų profesoriai, lektoriai, docentai ir konvikty vedėjai. Vienuolijoj valstybinių gimnazijų moko išimtinai tik vienuoliai, o dviejose gimnazijose vienuoliai yra kaikiurių dalykų mokytojai. Ordinai laiko 8 privatinės gimnazijas. Iš viso tose įstaigose dirba 303 profesoriai vienuoliai. Čia nepriskaitomi tie vienuoliai, kurie dirba 28 gimnazijų mokiniais ir studentams skirtų konvikty valdybose ir administracijoj. Pagaliau, katalikai vienuoliai veda 5 mokytojų seminarijas, 2 prekybos mokyklas, 3 amatų mokyklas, 2 žemės ūkio mok., 20 pradžios mokyklų, 4 našlaičių prieglaudas, 27 vaikų darželius, 23 vienuoliai dirba kaip kateketai valdiškose pradžios mokyklose. Apie ordinų nuopelnus menui ir mokslui byloja puikios vienuolynų bibliotekos, vertingi mokslo rinkiniai, garsios muzikos mokyklos ir kaip rašytojai pagarsėję vienuoliai. Tačiau skaičiais tai sunku išreikšti: Vienuolynai išlaiko 20 ligonių ir 7 vargšų globos namus. Be to, joanų ordinio vienuoliai eina savanoriais slaugyti sužeistųjų į kovos lauką. Parapijose sielų aprūpinimo darbą dirba 1,571 vienuolis. Kiek vienuolių veda liaudies misijas, rekolekcijas ir t.t., nebegalima nė suskaičiuoti.

Čia buvo kalbama apie vyrų ordinus. Moterys vienuolės, kurių yra daugybe, kaip vyrų, yra išvysčiusios dar didesnį auklėjimo ir krikščioniškojo karitas darbą mokykloj ir visuomenėj. Jos veda 3 mergaičių gimnazijas, 20 mergaičių mokytojų seminarijų, 8 licejus, 4 prekybos mokyklas, 178 mokytojų ir auklėjimo įstaigas, 108 didesnių mergaičių pensjonatus, 571 pradžios mokyklas. Vienuolės,

moko dar 143 valdiškose pradžios mokyklose, 512 amatų mokyklų, 19 namų ruošos mokyklų, 273 vaikų darželiuose, 64 papildomo mokslo mokyklose ir t.t.

Vargu kas suskaičytų, kiek yra seserų vienuolių vedamų karitatyvinių įstaigų; paminėsim bent šias: 483 ligoninės, 122 ligonių apžiūrėjimo punktai, 83 kitokios ligonių aprūpinimo ir priežiūros įstaigos, 124 našlaičių prieglaudos, 276 vargšų prieglaudos, 22 visokie ūžeigos ir nakvynės namai, 75 liaudies virtuvės...

Austrijos vienuolynų knygos leidėjas baigdamas rašo: "Jeigu galėtumėm suskaičiuoti tuos šimtus tūkstančių auklėtinių, vaikų, vargšų, ligonių ir kitokių pagalbos reikalingų žmonių, kurie kasmet šitose visose Austrijos moterų vienuolynų įstaigose buvo aprūpinami, jeigu galėtumėm įvertinti seserų vienuolių tiems savo globojamiems parodytą meilę, ištikimybę ir pasiaukojimą, gautumėm rezultatus, kuriais katalikų seserų vienuolynai tikrai galėtų būti patenkinti". Pridursime: ir būtų sugėdinti nemokšos kat. vienuolynų kritikai, kurie ta da pamatytų neteisingai šmeižę ir žeminę tai, ko patys nepažįsta.

Apie Vokietijos katalikų vienuolių ordinų auklėjamųjų ir karitatyvinių veikimą, taip pat sutauptą daug lėšų valstybei ir savivaklybėms, skaiptom šių metų "Bonifatiusblatt" 2 nr., kuris rašo: Vien Prūsijoje yra 53 aukšt. licejai, 63 licejai, 17 mokslo įstaigų ir 56 moterų mokyklos; be to, dar yra 55 vidurinės mokyklos. Badene, Bavarijoj, Hessene, Oldenburge, Wuerttenberge 125 aukštesnės ir 40 vidurinių mokyklų veda katalikės seserys vienuolės.

1931—32 m. šitos Prūsijos mokslo įstaigos su maždaug pašalpos tik apie 700,000 markių; taigi, vienai mokinėi tenka maždaug po 23, 33 markes, tuo tarpu kai kiekvienam valdiškų pradžios mokyklų išeina po 40 markių valdiškos pašalpos, o valstybinės aukštesniosios mergaičių mokyklos yra reikalingos tokios didelės valdiškos paramos, kad vienai mokinėi tenka po 300—350 markių tos pašalpos. Taiči, vienuolynų išlaikomos aukštesniosios mokyklos pareikalauja mažiau subsidijų, net ir už liaudies mokyklas. Apskaičiavimai rodo, kad seserys vienuolės, dykai dirbdamos mokytojų darbą vidur. ir aukštesniosiose mokyklose, sutaupo visam vokiečių reikui kasmet 15 milijonų markių!"

Karitas sąjungos daviniais katalikų karitas darbą Vokietijoj dirba 75,000 seserų vienuolių, 3158 asmenys. Be jų dar yra 600,000 gatbės labdarių.

Tie vis žmonės sutaupo reikui kasmet 150 milijonų markių. Katalikų labdarystė atlieka darbą, kuris didžiai naudingas tautai ir valstybei. Ji

J. E. Vyskupas Teofilus Matulionis, kuris šiandien atvyko į Chicago pašventinti "sparnuotųjų lietuvių" — Dariaus ir Girėno paminklo. Šios istoriškos iškilmės bus rytoj, 28 val. po pietų Marquette parke. 10 val. ryto, Dievo Apvaizdos bažnyčioj Garbingasis Svečias laikys pontifikalines mišias už žuvusiųjų didvyrių sielas. (Stankūnas photo)

išlaiko 1,602 visokių rūšių lišias pastarąsias mokyklas ligonių aprūpinimo įstaigas su 148,436 lovomis, 1,147 auklėjamais su 80,657 lovomis, 1,225 senelių prieglaudas, ūžeigos namus paleistiems iš kalėjimo, nakvynės namus keleiviams, 4,135 vaikų darželius ir dar dešimtis tūkstančių visokių kitų visuomenėi be galo naudingų įstaigų.

Berlyno laikraščio "Germania" žiniomis, 18,000 seserų vienuolių per D. karą slaugė ligonius ir sužeistuosius. Katalikų vienuolių ordinai savo namuose buvo įrengę 575 lazaretus su 40,000 lovų; katalikės seserys vienuolės slaugė 7,3 milijonus sužeistų ir sergančių karių. Budėjimo dienų skaičius fronto ir užfrontės ligoninėse siekia 145,8 milijonus. Veik tūkstantis katalikų seserų tarnaudamos tuo būdu arba tėvynei buvo sužeistos arba susirgo, daug jų papulė į nelaisvę.

Panašių skaičių ir davinį galima paduoti iš katalikų vienuolių ordinų veikimo ir kituose kraštuose.

Jungt. Amerikos Valstybėse 63,000 katalikų seserų vienuolių, kurios moko katalikų parapijinėse mokyklose, kasmet sutaupo valstybei per 200 milijonų dolerių. Jungt. Valstybėse ypač katalikų moterų vienuolių ordinai didžiąją dėmesį kreipia į ligonių išlaikymą, ir jų laikomos ligoninės yra nepaprastai visų vertinamos. "Osservatore Romano" žiniomis, 1934 m. Š. Amerikoje tų ligonių buvo apie 640. Mokyklose, kurios paruošia ligonių slaugytojas katalikų ligoninėse, 1932 m. pabaigoj buvo 20,000 mokinių. Be abejo, tos katalikų ligoninės sutaupo valstybei milžiniškas sumas.

Belgijoj šalia valstybinių pradžios mokyklų yra dar katalikų privatinės mokyklos.

NUOMONĖS IR FAKTAI

Rašo E. J. K.

Dviejų metų Dariaus - Girėno tragingo žuvimo sukaktuose mūsų spaudoje vis dar matosi raštų, kuriuose kalbama apie "vokiečių klastingą nušovinimą" lakūnų. Mano manymu, tokie kaltinimai, ir faktais neparemti prasimanymai, mūsų tautai neneša jokios naudos, net gi jai kenkia. Mes ir taip turime užtektinai faktų paremtų nusiskundimų ant Vokietijos.

Išikaršėjavusių patrijotų kaltinimai, kad vokiečiai, atkeršydami už Dariaus dalyvavimą Klaipėdos sukilime, lakūnus tyčia nušovė, yra prasmainingi ir spėliojimai.

Niekas tikrai negali žinoti, kas atsitiko liepos 17 d. rytmetį. Gali būti, kad vokiečiai juos nušovė, gali būti, kad aeroplano motoras sugedo ir lakūnai, mėgindami tamsoje nusileisti, užsimušė; gali būti, kad trūko kokia nors sparno viela. Lietuviai didžiumoje įsitikinę, kad nelaimė įvyko greičiausia dėl paprastos prie-

(Tęsinys 4 pusl).

Pirmoji Chicagos Lietuvių Parapijų Choro DAINOS ŠVENTĖ

IVYKS

Sekmadienį, Rugpiūčio 4 dieną, 1935

VYTAUTO PARKE

Programas - Dainuos 3000 choristų - Šokiai - Žaidimai - Pasilinksminimas

IŽANGA 25c SU DOVANOMIS

1. - General Motors Frigidaire - Peoples Furniture Mfg. Company
  2. - Westinghouse Drabužių Plovykla - Jos. F. Budrik, Inc.
  3. - Fedelco Vacuum Cleaner - Roosevelt Furniture Company
  4. - Abro Rankinis Laikrodis - R. Andreliūnas.
- Bus 3 orkestros. Dvi šokiais, trečia simfoninė. Šokiai eis be sustojimo.

Po 10 Metų | Pacifika Maudytis

Rašo A. V.

(Tęs'nys)

Vėl karšta vasara

Juo žemyn nuo kalnų, juo karštyt oras. Mes nusileidę aš tris tūkstančius pėdų pajutome karštą vasarą. Smalutas kelias pasibaigė ir radom žyrvavotą. Neduok Viešpatie, koks mūsų nepasitenkinimas. Ant mapos rodo "peivyta", o čia — žyruotas.

Pasirodo, kad už mėnesio, kito jau ir šis bus baigtas smaluti. Beliko apie 15 mylių. Važiuoti šiltam ore keliu kuriuo dulkės lydi, yra labai nemalonu. Kol nesutinki nieko kely — gerai, bet sutikus — kimšk nosis. Mūsų automobilis nebuvo laisvas nuo dulkių. Jo lubos taip pridulkėjo, kad negelbėjo išvalymas. Mes patys dulkinom jas su rykštėmis ir tai negelbėjo.

Ką-gi darysi? Ritamės žiaudydami į tą Cameroną. Žemlapy pažymėta didokas miestelis, tai ir nakvynė rasim.

Camerone tyrai

Važiuojam, važiuojam, o vis neprivažiuojam nei ūkio, nei gyvulių, nei žmonių. Vienoj vietoj užtikom trobeles, bet tai kelio taisytojų vietovė. Pavažiavus kelias mylias įsukom į 89 kelią ir tuojau privažiavom tą slauņų Cameron. Pro Cameron teka Little Colorado upė — Mažoji Kolorado, bet ji teka be vandens. Per ją išsitiesęs ant virvių didelis tiltas. Aplinkui tyrai ir keletas namukų. Yra hotelis ir "camp'ė". Ten ir apsisostojam.

Ar tai toks miestas tas Kameron? Čia baugu nakvoti. Žiūrėkit, koki juodi žmonės...

"Tetytė" bijo meksikonų, kurių čia rasi kiekvienam miestely. Indijonai jai patinka. Einam į krautuvę nusipirkti bonką pieno.

— Hau mač milk, mister? — klausia "Dėdytė"... Jis žino, kad čia turi būti brangus, ba iš niekur negaus. Jokių dirbamų laukų nematyt.

— "Kvoter", — atsako parduavėjas.

— Aš taip ir misliju. Kvoteris?.. Gml. Už bonką pieno — kvoteris...

Nors atrodė "Dėdytei" brangu, vienok jis nusipirko bonką pieno, porą apelsinų po "nikelį" ir užfundino "Tetytei" coca-cola.

Aš tuo tarpu įsižiūrėjau į du senokus indijonus, kurie atėjo iš gretimo kaimo, atsinešę parduoti gražią pintinę. Tokias pintines matėm išstatytas parduomui Grand Ca-

nyon, po \$12.00, ligi \$20.00. Indijonka, matomai, norėjo gauti už kelis dolerius vertės prekių. Ji įsižiūrėjo į paprastus, geltonus čeverkykus ir kažką murmėjo su šeimiminku.

Mes nesulaukėm rezultatų tos prekystės, tik iš visko matėsi, kad šeimiminkas daro neblogą biznį su indijonais. Jo krautuvė užversta tokiomis pintinėmis ir divonais — kilimais.

Karštas oras, saulei nusileidus, kiek atvėso. Mes išgėrė po stiklinę pieno, ėjom pasivaikščioti ant tilto. Toliau eiti nedrįsom, ba bijojom, kad kas neužpuktų...

Saulėi nusileidus, reginys pakitėjo. Tyrai pradėjo keistis spalvas. Viskas atrodė lyg kapuose. Tik vėjas įsūtęs kaukė tilto virvėmis. Mes nukiūtinom namo. Jokio įdomumo. Keli namukai, išdžiūvus upė, jokio žaliuojančio lauko — nieko nėra. Ir medis, ir tas nenor augti. Ir kur jis tau augs, jeigu dieną saulė spirgina iki šimto gradusų!..

Šiltą naktį išniegoje, nutarėm nebevažiuoti toliau į tyrus. Paliksim tą Painted Desert kitam tripni. Gal ir Zion parkan užsukim...

Dulkėtu vieškeliu grįžom į Flagstaff. Už metų, kitų bus ir jis smalutas, nes dabar jį taiso. Tuo keliu galima nuvažiuoti iš 66 į Salt Lake City, Utah valstybėj.

Priešais mus didingai stovėjo St. Francisco kalnas su snieguota viršūne. Kelias lygus ir galėjom važiuoti iki 60-70 mylių į valandą. Nors dulkės lydėjo, bet nepaisėm. Kad tik greičiau išvažiuos iš jol.

Už keliasdešimtis mylių jau mes įvažiuovom vėl į kadugynus. Jautėm kad į kalną lipam. Už kiek laiko, štai, ir pušynai. Vadinas, netoli Flagstaff. 48 mylias važiavę dul-

kėtu keliu, pagaliau įvažiuovom į 66. Į Flagstaff tik šešios mylios...

Pakeliui sustojom prie nakvotos vietos, prisipylėm gaso ir keliavom toliau. Sustojom dėl to, kad mums išvažiuojant, kaip ten pylė gaso, tai prapuldė nuo gaso "tankos" dangtuką. Mes buvom labai nepatenkinti tokiu "triksu", bet ką-gi darysi? Pilėjas sako neturįs ir gana. Jis užsriubavęs, bet, gal, būt nestipriai, tai bevažiuojant kur nors nusirito nuo kelio.

Viena, tai reikia automobilistams įsidėmėti tas, kad nuo gero automobilio nuimti gasolino tankos dangtį ir dėvėti paprastą, už 25 centus, tuomet niekas jo neovgs...

Flagstaff miestely radom išsiopusį vėliavomis. Tarpe jų, matėm ir lietuvišką: — geltona, žalia, raudona... "Dėdytė" pajukavo:

— Margučio M-Peratorių, tur būt, sutinka...

Tikrenybėje, tai šis miestelis šventė 40 metų jubiliejų, dėl to ir buvo pasipuošęs. O lietuviškų spalvų Amerikoje visur rasime.

Flagstaff nesuteikė mums jokių žinių, išskyrus siuntinio — fotografiškos kameros. Ilgai nebuvoje, pasukom vėl tuo pačiu keliu iki Williams, Ashfork, o iš Ashfork, jau ėmėm 89 kelią, tiesiai į Phoenix, Arizona. Tai kalnai, tai pakalnės mus lydėjo puikiu vieškeliu. Iš džiaugsmo net uždainavom:

Kelias, vieškelis mūs Neša laimę ir džiaugsmus... Kelias dildo skausmus Ir gavina mūs' jausmus... Pakely rasdavom farmų ir dirbamos žemės didelius plotus. Nesupratom, kaip tokioj dykumoje, kur vandens nei lašo niekur nesimato, gali fermeriai gyventi ir dirbti laukus.

Daug gražių vietų matėm, bet neradom aukštų kalnų. Aukštuma siekė iki 4,000 pė-

dų. Ant mapos rodė netoli miestelį Prescott, su apie 8,000 gyventojų. Nesinorėjo tikėti, kad tokiuose tyruose bus miestas su tiek gyventojų.

Lyg ant dyvų, gi privažiuojamė tankiau farmas ir dirbamas ūkius. Vanduo sroveina upelais po dirvonus ir juos laisto. Irrigacijos!.. Aha, tai dėl to ir miestas yra.

Įvažiuojam į modernišką miestą su plačiomis gatvėmis, gražiais namais, strytkariais, puikiais vidurmiščiu...

Prescott. Nuo čia į Phoenix Arizonos sostinę, tik 105 mylios. Mes sustojom gaso ir pasiklausinėti. Pasirodo, Prescott miestas, arba tikriau pasakius, Arizonos "didmiestis", yra kalnuose, apie 6,000 pėdų aukštumoje. Diena šiltoka, o naktį gana vėsu. Būna kartais iki 38 gradusų!.. Dienos kaitra — 68 72 gradusai.

Oras labai sveikas. Aplinkui pušynai, kaip apie Flagstaff. Mėškai tiesiog vilioja

Pažink Savo Krašto Grožį—Atsilankyk

SVEDŲ AMERIKOS LINIJA

NEW YORK—KLAIPĖDA
Per Gothenburgą, Švediją
Laukvorėlių kainos Trečiaja klase
Ten — — — — — \$97.50
Ten ir atgal — — — — — 167.00

J. A. V. mokesčiai atskirai —

Lauv išplaukimas iš New Yorko

KUNGS HOLM, Rugsėjo 17

GRIPSHOLM, Rugsėjo 5

KUNGS HOLM, Rugsėjo 11

DROTTNINGHOLM Rugs. 24

Tarp Švedijos ir Klaipėdos plaukioja

1934 m. statytas moderniškas laivas "MARIEHOLM". Platens informacijas teikia ir parduoda laivakortes visi mūsų autorizuoti agentai, taipgi visi mūsų skyriai.

Swedish American Line

181 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

VISKAS UŽ
1/2 KAINOS

Kad padarius vietos rudens sezono prekėms, išparduosime turimą staką be atsižvelgimo į kainas.

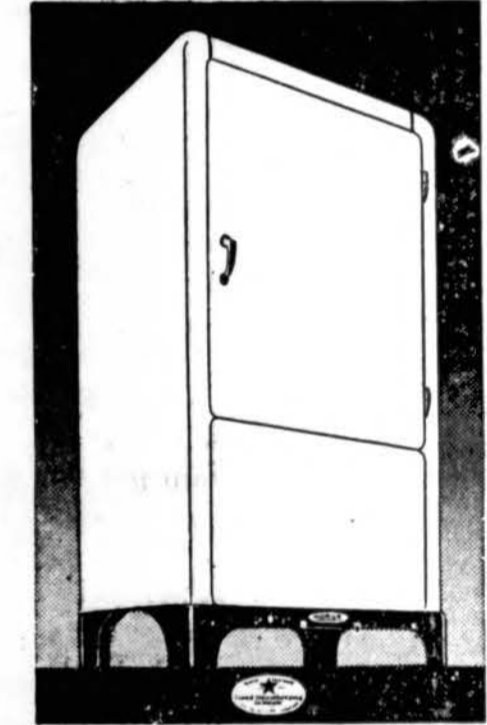
Elektrinių refrigeratorių, floor sampelių, kainos numuštos nuo **25% - 50%**

Radio, trumpoms ir standard bangoms, \$79.50 vertės — dabar ... **\$39.50**

Parlor setai, garantuoti — **\$39.00** aukštyn

Gesiniai pečiai **\$29.00**
Su kiekvienu pečium — gausite virtuvei 9x12' nroleumą už DYKA.

Roosevelt Furniture Inc.
M. P. JOVARAUSKAS ir J. P. BERTULIS, Savininkai
2310 WEST ROOSEVELT ROAD
Phone SEEley 8760 CHICAGO, ILL.

Gerkit ir Reikalaukit

Visose Alinėse Mutual Trijų Zvaigždžių Kentucky Bourbon ir Lietuviškos Deginės

Mutual Liquor Co.
4707 S. Halsted St.
Tel. YARDS 0803

EMIL DENEMARK INC.

AUTHORIZED SALES AND SERVICE

TELEPHONE **CRAWford 4100**

PONTIAC BUICK CADILLAC LA SALLE

LISTEN TO W.E.D.C. RADIO STATION FOR **USED CAR BARGAINS**

3848-60 OGDEN AVENUE

PIETŲ LENKIJOS

Kaip atrodo ta Lenkijos dalis, kuri buvo Austrijos valdžioje? Kas dedasi Galicijoje? Kokie žmonės tenai gyvena, kokie miestai yra to krašto gyvenimo židiniai ir kas apskritai tenai įdomu?

Iš vadinamos Kongresuvkos pervažiujant į Galiciją nepastebėsi jokių buvusios sienos likučių. Visai nežymu, kai iš Kongresuvkos įvažiuoji į Galiciją ir atvirksčiai. Bet, toliau pavažiavus, vaizdas kinta. Kinta gamtos vaizdai, nes prasideda kalvos, kalneliai bei kalnai su šniokščiančiais, giliais upeliais bei akmeninėmis, vietomis išdžiūvusiomis upėmis ir kalnų miškais. Pamažu kinta ir gyventojų trobesių vaizdas, jų aprėdai, net jų tipas. Taip pat ir miestai skiriasi nuo Varšuvos, nuo atitinamo didumo Kongresuvkos miestų. Skiriasi gyventojų parėdai ir jų papročiai.

Pirmiausia keletas žodžių apie Galicijos kaimo išvaizdą. Daugiausiai matyti labai smulkių ūkininkų dideli kaimai, dar neišskirstyti viensėdžiais. Žemės rėžiai yra siaurūteliai. Tarp jų žaliuoja ežios, kurios skiria nuosavybę. Teko matyti, tiesa, jau Kongresuvkoje, labai plačių ežių, tikrų žalkelių, kuriais rėžių savininkai važiuoja. Matyti, toje vietoje žemės bado nėra, jei palikti tokie žalkečiai ežių vietoje! Galicijoje yra didelis žemės badas, nes tai smulkiųjų ūkininkų kraštas. Smulkūs ūkininkai, smulkūs jų gyvuliai ir maži jų trobesiai.

Trobesių didesnė pusė yra medinė, dengta šiaudais. Daugumo sienos kalkėmis pabalintose. Greta sulinkusių, maželių šiaudais dengtų lūšnelių daug kur stovi taip pat nedideli, bet nauji mūro namukai raudonais čerpių stogais. Tai naujų laikų pastangos. Bet Galicijos ūkininkas turi tiek maža žemės, jog jam sunku yra, stačiai negalima savo trobesius gerinti. Jis vos šiaip taip nuo bado kartais atsigauna, jei negauna pašalinio darbo ir uždarbio. Daugelyje vietų mažamies (1-2 margai žemės) duonos teuženka tik iki naujų metų, o vėliau maitinasi tik bulvėmis ir raugintais kopūstais. Aukščiau kalnuose, pav., apie Zakopane kurortą, žiemkenčių visai neauga. Tenai ūkininkai sodina tik bulvių ir sėja avižų. Taigi, Galicijos smulkiųjų ūkininkų gyvenimas ne sotus.

Daugelyje vietų kaimai turi bendras ganyklas, kuriose matyti didelės kaimenės gyvulių, pulkai žąsų. Gyvuliai atrodo gana menki. Ko gi norėti iš bendrų ganyklų, iš silpnų ūkininkų? Nors Galicijos gamta rodo labai gražių vaizdų, nors dabar viskas žaluoja ir vasaros džiaugsmas džiugina, bet to krašto gyventojai kaimiečiai neatrodo linksmi, nes jų pertiršta ir jiems teikiama gamtos dovanų neužtenka. Todėl žmonės atrodo melancholiški. Linksmeni ir gyvesni, gražūs tipai yra kalniečiai, nors ir jie iš savo kalnų nedaug naudos turi. Trumpai sakant, Galicijos

kaimas atrodo niūrus ir suvargęs, bet ne dėl to ko nors kito, o tik dėl to, kad tenai yra per daug žmonių, kurie neturi darbo ir uždarbio, kuriems trūksta žemės. Jų vargo priežastis glūdi ne gamtoje ir ne ekonominėje krašto politikoje, bet per dideliame gyventojų prieauglyje, kuriam nėra kur dėtis.

Atrodo, kad austrų valdžia lenkams buvo gana toleranti. Krokuvėje matome Grunvaldo įspūdingą paminklą. Juk tasai paminklas vaizduoja vokiečių galybės sutriuškinimą, o austrai leido jį pastatyti! Lvoje matome prie kalnų tautos jūmūrytą Grunvaldo sukakčiai paminėti lentą su Lietuvos Vyčiu ir Lenkijos ereliu. Matome Lenkijos karalių paminklus, pastatytus austrų laikais. Patys lenkai prisipažįsta, jog Galicijoje galėdavę nešioti savo baltąjį erelį ir dainuoti "Jeszcze Polska". Bet karšti lenkai patriotai pastebė, jog austrams Krokuvą valdant, Vavelyje, toje Lenkijos šventovėje, stovėję ne tik kareiviai, bet ir jų arkliai.

Lvovas yra rytų Galicijos miestas, kuriame yra ir ukrainiečių judėjimo centras. Tačiau pačiame mieste ukrainiečiai sudaro tik mažumą, nors ir gana didelę. Gyventojų dauguma yra lenkai, o miesto turtai, krautuvės ir namai, daugiausia priklauso žydams. Tačiau Lenkijos žydų dauguma yra Lenkijos patriotai ir labai lojalūs piliečiai. Jų didelė dalis net nesivadina žydais, bet tik Mozės tikybos lenkais ir visur kalba tik lenkiškai.

Ukrainiečiai Lvoje ir Galicijoje turi savo organizacijas (kultūros, ūkio ir politikos). Jų darbo sąlygos nėra leng-

Darius ir Girėnas prie Lituankos.

NUOMONĖS IR FAKTAI

(Tęsinys iš 2-trojo pusl.)
žasties — aeroplano sugedimo, arba tamsos.

Ar vokiečiai būtų buvę taip įsidėmėje skridimu, kad net iš anksto sužinotų lakūnų vardus; pasiteiravo apie jų gyvenimą; sužinojo, kad vienas lakūnų kadaise dalyvavo Klaipėdos sukilime ir nutarė atkeršyti jam už tai — nušauti jo aeroplaną, kada jis lėks pro Vokietiją? Jeigu iš anksto buvo nutarta lakūnus nušauti, kaip vokiečiai galėjo žinoti, pro kur jie lėks? Ar po visą Vokietiją per dieną šimtai hitlerininkų pasirodė laukė lakūnų? O jeiga tai nebuvė iš anksto nutarta ir tik lakūnams pralekiant nutarė juos nušauti, kaip vokiečiai

vos, bet ukrainiečiai nenusimena ir tikisi geresnių laikų. Jų ir lenkų tarpe šiuo metu pradeda pūsti kiek palankesvyks santykiai pagerinti, kad Varšuva padarys ukrainiečiams nuolaidų, duodama jiems kiek daugiau laisvės, už ką ukrainiečiai iš savo pusės atsilygins didesniu lojalumu Lenkijos valstybei. Evoluocija ni vėjai. Abeji tikisi, kad pašia linkme eina.

Valentinas Gustainis

lotiną įrodymą - nušovimą: kuf lkomis suvarstyta aeroplaną? Nežiūrint kaip į tą nušovimo teoriją žiūrėsime, ji mums vis daugiau ir daugiau fantastiška ir pramanyta atrodys. Čia nemoriu nei Vokietijos užstoti, nei paneigti Dariaus - Girėno garbingos mirties, kuri vis tiek nei kiek mažiau garbingesnė būtų įrodžius, kad lakūnai žuvo aeroplanui sugedus.

Kur esam nuskriausti, kaip tauta, drąsiai reikalaujame tiesos, bet neprasimanykim naujų nuskriaudimų.

SPORTAS

Lietuvos Vyčių 36 kuopos softball tymas, sumušdamas North Side 42—15, laimėjo čempionatą pirmo raundo.

Brighton Park 36 kp.

	ab r h
Gecas 2 h.	5 5 4
Zilus 2h	2 2 1
Dalinkaitis cf-ss	7 5 5
L. Seputis 3b	8 5 5
Noreika 1b	7 3 4
G. Giedraitis c	2 1 0

NEBŪK ŽILAS
vartokite Valatonę ant savo plaukų. Natūrali spalva atnaujina žilus plaukus. Be kvapo, neriebūs, nedantūs, nemuštinūs, nekenks gamtiniam matalui arba permanent vaves. Pakelka plaukus žvilgančius ir minkštus. Specials prirodymo pasiūlymas: didelis \$2.00 pakietas už tikrai \$1.00. Užsakykite šiandien ir sutaupykite \$1.00. Prieš užsakydami, jei nesate patenkinti, arba suskite dėl pakieto išmėginimui įdėant 10c už pašta J. Skinder, Dept. 3 D., P. O., Box 251.

NUGA-TONE SUSTIPRINA ORGANUS

Jeigu jūsų organai silpni ir jaučiatės sena, priimkite NUGA-TONE — tą pastebimą vaistą, kuris padarė stebuklus dėl milijono moterų ir vyrų per paskutinius 45 metus. NUGA-TONE priūdoda naujos sveikatos ir sustiprina susilpnėjusias organus. NUGA-TONE yra vaistas, kurį kiekvienas nusilpnėjęs arba liguistas asmuo turėtų vartoti. Jie padarys kiekvieną sveiką ir tvirtą. Parduoda visose vaistinėse. Nepripilkite pavadotojų, ne joks kitas vaistas nepavadouos NUGA-TONE. Nuo užkietėjimo imkit—UGA-SOL — Idealy Luosuoatoją vidurių 25c ir 50c.

REUMATIZMAS SAUSGĖLĖ

Nesikankykite savęs skausmais. Reumatizmas, Sausgėlė, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — ramentų sunkumu: nes skausdėjimui naikina kūno gyvybę ir darina ant patalo paguldę. CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršmėnštas ligas: mums šiandie daugybė žmonių siūnia padėkos nes pasveikę. Kaina 50c, per pašta 55c, arba dvi už \$1.05. Knyga: "SALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.

Justin Kulis

3259 80. HALSTED ST. Chicago, Ill.

Augkit Su Mumis!

Jei norite BANKĄ turinti DIDI STIPRUMĄ su GEEITU ASMENISKU PATARNAVIMU, kviečiame jus atsiųst savo PROBLEMAS ir savo BIZNĮ čionai

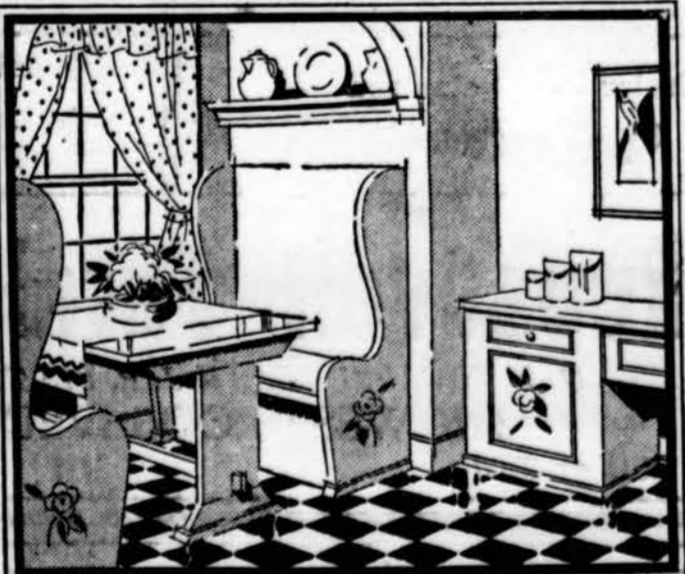
Halsted Exchange National Bank
19th Pl. and Halsted St.

SIMANO DAUKANTO FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

Pradėkite taupyti savo uždirtus pinigus šioje Federalinėje įstaigoj. Mokame 4% už taupomus pinigus. Ne-reikia mokėti įstojimui. Jūsų pinigai yra apdrausti iki \$5000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Raštinė atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 5 po pietų
Seredomis ir Subatomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro

2242 West 23rd Place
PHONE CANAL 8887
BEN. J. KAZANAUSKAS, Rašt.

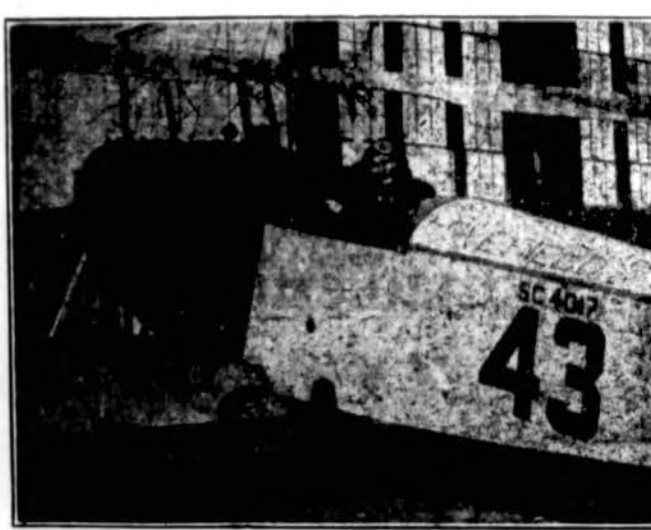

A Washable Wall Paint

Now you can insure the beauty of your walls for many years to come, simply by applying LOWE BROTHERS MELLO-GLOSS. For time fails to destroy the rich, subdued lustre of this satin finish.
You will find, too, that MELLO-GLOSS is remarkably easy to clean. Spots and stains come off with ordinary soap and water or a good cleaning compound.
This popular wall finish is easy to apply, covers a wide surface economically, and comes in a range of beautiful tints and shades. Ask for a copy of Lowe Brothers Free Book, "101 Questions About Painting and Decorating."

Kainos sumažintos ant maliavos 97c gal.
Greitai džiūnantis varnišas .. 97c galionas
Dykai kenas maliavos kiekvienam pirkėjui.

Jos. F. Budrik, Inc.
3417-21 So. Halsted St.
Telefonai: BOUlevard 4705—8167

Darius kaip instruktorius orlaivininkystėje.

Barkas rf	5 1 1	A. Paliulis lf	5 2 1
P. Seputis p.	5 2 2	Valaitis cf	5 1 2
Kulpin p.	2 1 0	Urbon 1b	5 1 2
Trienauskas cf	2 2 1	Daugird 3b	5 2 3
Vaicekauskas ss	5 2 2	J. Paliulis 2b	5 2 1
Mikalauskas rf	2 1 0	Tomasevich c	5 2 2
E. Giedraitis c	4 3 3	Manst p.	5 2 3
Mikuzis lf	7 4 3		
Urnikas scf	7 5 5		46 15 17

70 42 36 Yra sakoma, kad razumnas North Side 5 kp. žmogus yra tas, kuris su tavim sutinka, arba tave pagiria. Wilkes ss 6 2 2

SKOLINAME PINIGUS

Jeigu esate reikalingi pinigų atmokėti senaji morgiečių arba užtraukti naują paskolą ant savo namo, atsisaukite

Gediminas Bldg. & Loan Assn.

JOHN SAUNDERS, pirms. VINCAS PAUKSTIS, kasierius
LEONARDAS A. GREETIS, Sekretorius

4425 South Fairview Avenue Telefonas LAFayette 6618
Valandos nuo 9 ryto iki 6 val. vak. Trečiadieniais iki 9 val. vakaro.

SUKYS -- DOODY -- ANTONISEN

3320 So. Halsted Street
Phone: YARds 5215 INC.

DABAR Skolinam ir Perkam Pirmus Morgiečius

Prinamam Lietuviškus Bonus Dėl Atnaujinimo arba Išmokame Cash Visoktos Kūšės Insurance — Ugnies, Vėsulos, Automobilų, Stiklų ir t.t.

JOHN P. EWALD LOANS and INSURANCE

Jeigu reikalauji pinigų ant Pirmo Morgicio, arba apdraudos nuo ugnies, vėjo, etc., atsisauk:

840 West 33rd Street
TELEFONAS. YARds 2790 arba 2791

KEISTUOJ SKOLINIMO IR BŪDAVOJIMO B-VES

BARSKIO DIDŽIAUSIAS SUKAKTUVIŲ PAMINĖJIMO Išpardavimas

Jų 31 metų gyvavimo. 31 metų teisingo ir prielankaus pardavinėjimo. Nueikite į Barskis Furniture House nusipirkti namų reikmenis dabar ir sutaupykite pinigų. Jei turite vieną akį ant vertybių, o kitą ant taupumo — nueikite pas Barskis nusipirkite kas tik reikalinga bile kambariui jūsų namuose. Nuo 20% iki 40% taupymai yra siūlomi šiame didžiuliam išpardavime. Išraskite Barskio kainas prieš pirkiant savo rakandus. Tai yra šių metų didžiausias rakandų išpardavimas. Didžiama stako yra paleista pardavimui tokiomis žemomis kainomis, kad padarius kodaugiausiai biznio. Rakandai tikros mados ir kokybės, tokius, kokiais džiaugsitės turint savo namuose, žemiausiomis kainomis mieste. Štai proga sutaupyti pinigų ir pagražinti savo namą. Nueikite pas Barskį pažiūrėti į jo pasiūlymus ir tuo pačiu laiku gausite puikią dovaną dykai.

Būkite gudrūs — pasinaudokite šiuo didžiuliu 31 metų Sukaktuvių Išpardavimu

BARSKIS FURNITURE HOUSE, Inc.

1748-50 West 47th St.
Arti Wood St.

Atdara antradieniais ir ketvirtadieniais iki 9 val. vak. Šeštadienio vakarais iki 10 val.

Vidur-Vasarinis Šabiškas Švento Antano Parapijos PIKNIKAS

ŠIANDIEN, LIEPOS (JULY) 27 D., 1935

Vytauto Darže, prie 115 gat. ir Crawford Avenue

Bus visokiausių įvairenybių. ATMETRICK'S ORKESTRA. Dovanų tiketus gaus kiekvienas einantis Vytauto daržan. Kviečiame visus Ciceros, Chicagos, Bulvariškus ir apylinkės lietuvius. TRYS DOVANOS: \$15.00, \$5.00 ir \$5.00 cash. Pradžia 11:00 A. M. iki 11:30 P. M.

KLEBONAS ir KOMITETA

Du Lietuviai Didvyriai

Stepono Dariaus pavardė nebuvo originališka; Darium jis pasivadino tik 1917 m. įstodamas į Suvienuytų Valstijų kariuomenę. Originališka jo pavardė buvo Jucevičius.

Steponas Jucevičius gimė iš Jono ir Augustinos Jucevičių, 8 dieną sausio, 1896 metais, Tauragės apskrįčio, Kvedarnos valsčiaus Rubiškės kaime. 1905 metais tėvui mirus, jo motina ištekėjo už Kazio Degučio ir todėl Steponas susilaukė patėvį. 1907 m. Steponas su motina, patėviu ir kitais jį šeimynos nariais atvyko Amerikon ir apsisistojė New Jersey valstijoje, nuokart Newark, paskui Elizabeth, o 1909 m. persikėlė į Chicago ir apsigyveno priemiestyje West Pullman. Ten gyvenant Steponas pradėjo lankyti pradinę mokyklą, kurioje įstodamas užsirašė jau ne Jucevičium, bet Jučium, ir paskui jau buvo žinomas kaip Steponas Jučius. Lankydamas mokyklą jis susipažino su sportu, ir laikui bėgant išsilavino lošiuose, kurios mėgo paskui jau ir vėliausiuose savo gyvenimo metuose. 1912 m. užbaigęs pradinę mokyklą, paskui lankė Curtis, Englewood ir Harrison augštesnes mokyklas, lavindamasis technikos, o 1916 m. lankė Junior kolegijoj inžinerijos kursus. Tais laikais vystantės orlaivinkystės technikai Steponas turėdamas jau technikos supratimą, labai susidomėjo orlaivinkyste.

1917 m. Suvienuytoms Valstijoms išėjo talkon tada kariavusiomis Europos valstybėms, Steponas Jučius pasidavė kariuomenėn ir likosi priskirtas prie artilerijos. Kariuomenėn įsirašydamas jis užsirašė kaipo Steponas Darius ir nuo tada tik tokiu vardu buvo visur žinomas (kodėl jis pasirinko vardą Persijos galingo Dariaus (5 šimt. prieš Kristų) — aiškių žinių nėra). Tais pačiais 1917 metais Steponas Darius su kitais kareiviais buvo išsiųstas į Franciją ir ten tarnaudamas telefonistų, mūšių laukuose biskį užsinuođiję vokiečių vartotais nuodingaisiais gazais ir kartą buvo sužeistas granatos skeveldros. 1918 m. kareį pasibaigus, Darius grįžęs Chicagon lankė Chicagos universitetą, artilerijos kursus, ir šiaip mokinosi.

Priskaitęs laikraščiuose apie Lietuvos kovas su lenkais, bermontiniais ir kitais išlaukiniais priešais, 1920 m. Darius su būriu kitų lietuvių iškeliavo į Lietuvą ir liuosnoriai įstojo į Lietuvos kariuomenę, kur eidamas savo pareigas žvalgyboje, klūvo lenkų nelaisvėn. Tik Anglijos konsulitui ir Francūzijos atstovui reikalaujant, lenkai Darius iš nelaisvės paleido. Tada jis įstojo kariškon mokyklon, kurią kiek laiko lankęs, pasidavė artilerijon, su progą patekti aviacijon, ir 1921 m. jau Birželio mėnesij su kitais mokiniiais skraidė Kauno aplinkėse, o gale tų pačių metų gavęs pirmo leitenanto laipsnį, įstojo į aviacijos kursus, kuriuos baigė 1922 m.

1922 m. kada Klaipėdoj lietuviai rengėsi sužilti prieš įsigalėjusius ten francūzus, Darius išsipašęs atostogas, persirengęs civiliškais drabužiais nuyko Klaipėdos kraštan ir ten pradėjo lietuviams sukilimą surengti, o kilus kovoms, jis klaipėdiečiams vadovavo užimant Šilutę, ir pats pirmuose eilėse kovojo su francūzais ir Vokietijos žandais, gi lietuviams paėmus Klaipėdos miestą, Darius tapo paskirtas Klaipėdos savanorių 8 kuopos vadu. Lietuviams sukilimą laimėjus ir Darius pačiam prašant, iš Klaipėdos savanorių jis tapo paluosuotas ir Mažosios Lietuvos Gelbėtojų Komiteto buvo apdovanotas sidabrinu garbės ženklu.

1924 m. Darius lakūnaiti baigė aviacijos mokslą ir gavo pirmo kariško lakūno ir pirmo aviacijos leitenanto laipsnius, o 1927 m. tapo pakeltas kapitono rangon. Kariška valdžia buvo nusprendus Dariusį siųsti į Angliją mokytis aviacijos naujausios technikos, bet susidarius sveltintaučių intrigoms, į Angliją Darius išsiųstas nebuvo.

1927 m. Darius išsipašęs metines atostogas, sugrįžo Chicagon, ir gavęs valdžios leidimą, nusipirko sporto tikslams orlaivį ir pradėjo juomi skraidyti Chicagos apylinkėse; tuomi jis greitai pagarsėjo kaipo pirmutinis lietuvis lakūnas Amerikoje. Lietuvių spauda labai tai įvertino. Darius ypatingai pagarsėjo kada Associated Screen News korporacija jį leido vieną naujaušiu filmų savo orlaiviu nugabenti į Kanados miestą Montreal. Kelionei nusisekus, angliška spauda Dariusį labai išgarsino ir tarpe svetimtaučių. Paskui Darius su savo orlaiviu skraidė tarpe Chicagos ir rytinių valstijų lietuvių kolonijū. New York, bet bendrovei pakrikus, ir kontraktas likvidavosi. Ruošiantės orlaiviu lenkynėms tarpe New Yorko ir Spokane (Wash.) ir Darius į tas lenkynes įsirašė, bet orlaiviu sugedus, lenkynėse dalyvauti jam neteko.

1928 m. Darius su Jordan sudarė bendrovę Indiana valstijoje ir mieste South Bend pasisamdę plotą žemės įsirengė laikiną stotį važiojimui pačto siuntinių ir pasażierų, ten pat ir skraidymo mokyklą. Gavus valdžios leidimą, Darius nusipirko kitą orlaivį, kuriuon skraidant iš tik viena-kita lengvesniū nelaimių, bet jos buvo mažos reikšmės. Pramonei einant silpnai, Darius iš bendrovės pasitraukęs pradėjo ieškoti būdo, kad galėtų orlaiviu nukristi į Lietuvą. Tam tikslui 1929 m. Chicagoj įkurta Lietuvių Aero Klūbas, kurį advokatui A. A. Oliui legalizavus Illinois valstijoje, lietuviui pasirijo turėti ir savo airportą. Colorado valstijoje nupirka "Eagle Rock" orlaivį, ir Chicagoj prie 87 ir Harlem gatvių 200 akrų žemės plote įkurta "South Town Aeroport" stotį. Darius kelionėje iš Colorado valstijos su pirktuoju orlaiviu turėjo keliatą nepasisėkimų ir orlaivį parsijėjo kelionėje taisyti. Birželio 21 dieną Darius parsikrido į Chicago, o 30 dieną to paties mėnesio Chicagoj įvyko pirmutinė lietuvių aviacijos diena.

Paskui Darius savo sveikatos pagerinimui tulą laiką prabuvo Floridos ir Colorados valstijose, tuom patim

laiku studijuodamas aviacijos techniką ir ruošdamas planą skridimui į Lietuvą.

Ir Stasio Girėno pavardė ne originališka. Jo tikroji arba originališkoji pavardė buvo Girskis (ar Gurskis). Stasys Girskis gimė iš Juozo ir Marcelės Girskių, 4 dieną Spalio, 1893 m., Raseinių apskrįčio, Kaltinėnų valsčiaus Vytogalos sodžiūje. Sulaukus jam 11 metų amžiaus, numirė tėvas, o po keturių metų ir motina. Taigi likosi našlaičiu.

1910 m. Stasys Girskis su savo vyresniu broliu Petru iškeliavo Amerikon, pas vyriausį savo broli Joną, ir atkeliavę į Chicagą apsigyveno Bridgeport kolonijoj.

Tų pačių metų rudėj Stasys įstojo į pradinę mokyklą, bet kad buvo jau augęs, tai greitai pramokęs kas buvo reikalinga, paskui mokinosi spauštuvniko amato ir tą išmokęs, dirbo spauštuvėse.

1917 m. Sv. Valstijoms išėjus karėn, Stasys mėgino įstoti kariuomenėn Illinois valstijoje, bet dėl silpnokos sveikatos, kariuomenėn priimtu nebuvo. Tada jis nukeliavo į Missouri valstiją ir ten pasivadinęs pavarde Girsh, pasisiūlė į karišką eskadrilą, ir buvo priimtas. Savo pavardę jis pakeitė todėl, kad kariški valdininkai nesusektų jog jis jau kartą kariuomenėn nbuvo priimtas Illinois valstijoje, kur buvo užsirašęs tikraja pavarde.

Kariuomenėj Stasys Girskis-Girsh prabuvo 17 mėnesių ir 20 dienų, Texas valstijoje. Kareiviaudamas jis ten mokinosi orlaivinkystės technikos. Bet kareį pasibaigus 1918 metais, iš tarnystos tapo paleistas. Buvo jau skraidęs ore, bet tik kaipo mokyns-keleivis. Grįžęs iš kariuomenės Chicagon, tulą laiką vėl dirbo spauštuvėse, paskui buvo pradėjęs verstis pramone, bet 1924 m. susipažinęs su vienu svetimtaučiu, tulu Larson, perkosi lengvą, sportišką orlaivį ir abudu mokinosi skraidyti. Skraidant, 1925 m. pasitaikė nelaimė: orlaiviu kritus žemėn, Stasys Girskis tapo sužeistas ir turėjo kelis mėnesius gydytis ligonbuty, nes turėjo nulaužtą koją ir tris šonkaulus. Pasigydęs vėl lavinosi skraidyme pats ir lavinio kitus, o vėnau įstojo į orlaivinkystės kursus, kuriuose praleido porą metų.

1931 m. Stasys Girskis-Girsh gavo valdžios leidimą vežioti pasažierus, po du žmones vienu kartu. Tada jis skraidyme įgijo daugiau patyrimo, ir į skraidymą taip įpratę, kad užsiimti kuom kitu ir visai nemanė.

Tais pačiais 1931 metais Stasys Girskis-Girsh pasivadino grynai lietuviška pavarde — Girėnas. Yra sakoma, kad kiti lietuviai jį prikalbėjo savo pavardę taip su-lietuvininti; vieni sako, kad tam jį prikalbėjo kompozitorius Vanagaitis, kiti, kad P. Jurgėla, kiti dar kitaip nupasakoja. Bet kaip ten nebuvo, gana to, kad Stasys Girskis pasivadino Girėnu ir tik tokiu buvo žinomas ir tokiu pasilikio.

Dar 1927 m. Girėnui teko susipažinti su Steponu Darium. Nuokart jūdvių pažintis buvo tik laikina ir asmeniško pobūdžio, bet abiem turint skraidymo gabumus, laikui bėgant pas juodu susidarė bendra mintis kelionei oru, per Atlanto vandenyną, į Lietuvą. Vienatinii jų abiejų rūpesčiu buvo tik šaltinis finansavimui tos kelios. Nors abudu suvieniję savo kapitalą sudarė sumą \$3,200 ir nusipirko orlaivį, bet tolimai ir rizikingai kelionei to neužteko. Sumanyta rengti aviacijos dienas lietuvių kolonijose, ir ten gautu pelnu sukelti reikalingą transatlantinei kelionei kapitalą. Tam tikslui pasiskelbus lietuviškoj spaudoj, Chicagoj prie Lietuvos konsulato susidarė Dariaus-Girėno Transatlantinio Skridimo Finansavimui Fondo Komitetas, kuris pasiryžo prašyti iš visuomenės finansiškos paramos. Fondan pirmąja įeiga gauta \$50 sumą, kurią uždirbo pats Darius, vežiodamas pasažierus Cicero kolonijos lietuvių parapijos gegužinėj 17 dieną Gegužės. Paskui aviacijos rengta jau kitose lietuvių kolonijose ir pirmu liuosnoro aukas. 1933 m. pradžioj transatlantiniam skridimui fonde buvo \$2,758.35 ir kolonijose tam tikslui pelnyti \$1,341.96 dar buvo ne atsiųsti.

Finansai fonde augo lėtai, nes blogmečiams slegiant ir bedarbėms didinantės, pinigų žmonės labai taupė. Vienok 5 dieną Balandžio 1933 m. orlaivis jau buvo priruštas ir Gegužės 6 dieną prie didelių iškilnių pramintas vardu Lituania, o sekantią dieną Darius ir Girėnas atsisveikinę su Chicaga, Lituania išskrido į New Yorką laukti patogaus oro, kad leistis oro kelionėn per Atlantą, į Lietuvą.

1933 m. sekmadienio rytą, 15 dieną Liepos, Darius su Girėnu pasiryžo leistis kelionėn iš New Yorko į Kauną, be sustojimo. Apie tą jų pasiryžimą labai mažai kas žinojo, todėl ir išlydēt juodu atvyko tik Lietuvos Generalis Konsulas P. Zadeikis su žmona, ir dar vienas-kitas žmogus, daugiau niekas. Darius ir Girėnas sėdę savo Lituania, akių žvilgsniu atsiveikino su palydovais ir Lituania pakilio oran, ir kaskart skrysdama vis tolyn nuo Amerikos sausžemio, ir kildama aukštyn į orą, pagaliaus iš akiregio išnyko.

Paskui Lituania, iš New Yorko, jurių dugu skubinosi telegramas, nešdamas Lietuvai žinią, kad "svečiai atvažiuoja." Ta žinia sujudo visą Lietuvą. Kas tik galėjo, skubinosi į Kauną, kad pamatyti iš Amerikos atskrendant Lituania, kad pasveikinti du lietuvių didvyriū, kurie pirmutiniai driso leistis taip tolimon ir pavojingon kelionėn, dar niekono ne išbandytais keliais. Buvo sakytą, kad vargiai kada pirmiau Kaunas buvo matęs tiek daug žmonių, iš įvairių Lietuvos kampų, kiek jų prisirinko tada. Visi rinkosi ir susirinkę laukė pasirodant Lituania ir jos vairuotojus Darius su Girėnu. Visi jų laukė, ir laukė labai ilgai.....

Amerikoj pasklidus žiniomis kad du chicagiečiai lietuviai, Darius ir Girėnas savo orlaiviu Lituania, iš New Yorko išskrido į Kauną, labai nusistebėjo netik lietuviai, bet ir svetimtaučiai. Stebėtasi lietuvių lakūnų išskridimu ir įdomauta jų kelione dar ir tuom labiau, kad žinios nu-

sakė, jog jiedu nebuvo pilnai apsirūpinę viskuom kas oro kelionėj būtinai reikalinga, beto turėjo vieną-kitą technišką trūkiumą. Bet tas viskas lietuviū didvyriū kelionėj nesutrukdė.

Lietuviai visi, be išimčių, įdomavo Dariaus-Girėno kelione ir jų pasiryžimu nukristi iš New Yorko į Kauną, be sustojimo. Įdomavo optimistai, įdomavo pesimistai, įdomavo ir visi tie kurie pirmiau jokios domos į tai nekreipė ir net patį skridimą ignoravo. Visi atydziai sekė laikraščius ir gaudė radio žinias, kad sužinoti kur yra Lituania ir kaip Darius su Girėnu klojasi.

Liepos 16 dieną sekmadienis. Kol kas, žinios skelbia tik, kad Lituania buvo matyta skrendant iš Amerikos sausžemio ties Kanados teritorija Nauja Skotija, ir daugiau žinių nėra. Tos pačios dienos popietinės žinios praneša, kad apie Lituania jokių žinių nėra. Lietuviai lyg pradėjo nerimti. Bet vakarinės žinios 9 valandą skelbė jau, kad Lituania buvo matoma skrendant virsm Irijos; Lituania buvo taip aukštai, kad ją pažinta tik iš spalvų (geltonai-žaliai-rausva).

Šita žinia Amerikos lietuvių ūpą atgaivino, nes kiekvienam darėsi aišku, kad Lituaniai pasiekus Britanijos salas, joks pavojus grėsti jai negalėjo, nes visus pavojinguosius Atlanto verpetus jį buvo jau užkariavus. Tabor Farm rezorte net sakytą, kad "Darius ir Girėnas jau Kaune geria alų."

Be visą gerąjį ūpą Amerikos lietuvių sudrumstė 17 dienos Liepos (pirmadienio rytą) ankstyvosios žinios, paskelbusios, jog lietuviai lakūnai, Darius ir Girėnas su orlaiviu Lituania, žuvo Pameronijos krašte, Soldeno giraitėj..... Anksti rytą moters eidamos grybauti, giraitėj rado išlaužytus medžius ir sudužusį orlaivį.... Pasaukta iš Soldeno policija prie orlaivio griuvėsių rado du lakūnų lavonu, ir prie jų surastuose užrašuose sužinota, jog tai iš New Yorko skridę į Kauną lietuviai lakūnai, Darius ir Girėnas..... Tai Lituaniškos tragedija..... Policija sustačius protokolą, katastrofos vietą apstatė sargyba, ir pasiuntus Lietuvai žinią, lavonus nugabeno į Solden laidotuvių koplyčion.....

Kaune lietuviai entuziastiškai laukė Lituaniškos su Darium ir Girėnu, dabar turėjo netrukę sulaukti Lietuvos orlaivių parlydimą Vokietijos lėktuvą "Deruluft," gabenusį du grabu su Dariaus ir Girėno lavonais.

Visos tos žinios labai prislegė Amerikos lietuvių ūpą, o angliški laikraščiai nuolat gradino, nešdami pirmuose savo puslapiuose didelėmis raidėmis užrašytas žinias: "Du lietuviai lakūnai žuvo Lietuvos pasieny....."; "Viša Lietuva liūdi tragiškai žuvusių savo lakūnų, Dariaus ir Girėno....."; "Lietuva prisidengus juodu kyru žuvus Darius ir Girėnu Solden'o giraitėj....." ir panašiai. Ne-trukus tuose laikraščiuose pasirodė ir paveikslai, vaizdavusie Lituaniškos griuvėsius Solden'o giraitėj, Dariaus ir Girėno lavonų išlydėjimą iš Solden į Lietuvą, Kaune lavonų sutiktuves ir t. t.

Visų tų žinių sugraudinti lietuviai Amerikoje labai sujudo. Laikraščiai išleido speciališką laidą, kuriose įvairūs autoriai reiškė gailėstį ir pagarbą žuvusiems Darius ir Girėnui. Chicagoj lietuvių Sv. Jurgio bažnyčioj prie trijų aukurų iškilmingai atlakyta gailios pamaldos už žuvusius lakūnus Darius ir Girėnū, kurių atminčiai ant katėfelio gulinti grabą saugojo lietuviai kareiviai, ir paskui tą grabą iškilmingai lydėjo į Sv. Kazimiero kapus. Buvo dar ir kitokios iškilmės, susirinkimai, tam tikros apeigos gailos išreikšimui ir t. t.

Kitur lietuviai kiek atsigavę, susirinkę tarėsi kaip būtų geriausia tą narsuolių lietuvių lakūnų žygi ir jų tragišką žuvimą atžymėti ilgai nesudylančiu ženklu, kuris būsančioms kartoms minėtų lietuvių karžygių žuvimą. Tam tikslui Chicagoj lietuviai pasiryžo pastatyti Darius-Girėnui paminklą.

Paminklas

Dariaus Girėno transatlantinio skridimo finansavimui komitetas Chicagoj, 26 Liepos, 1933 m. susirinko Lietuvos konsulatun ir apgailavęs Dariaus-Girėno žuvimą, nusprendė jiemdvim pastatyti Chicagoj paminklą. Tam tikslui tas pats komitetas pasivadino Dariaus-Girėno Paminklo Statymo Komitetu, kurį tada sudarė: Advokatas Vasalle, P. Jurgėla, Lietuvos konsulas A. Kalvaitis, Kalvaitienė, Kirienė, Gaižaičiūtė, inžinieris Simokaitis, advokatas Lidikauskas, Zymantas, kunigas Albiavičius, Bernociūtė, Vaivada, Šimutis, kunigas Vaičiūnas, advokatas Gugis ir Krotkus (paskui šito komiteto sastas kiek pasikeitė). Komitetas pasiskyrė sau užduočia visais galimais būdais sukelti reikalingą kapitalą, už kurį būtų galima pastatyti Darius-Girėnui paminklą Chicagoeje. Paminklas turėjo būti pastatytas iki 17 dienai Liepos 1934 m. tai yra diena metinių sukaktuvių Dariaus ir Girėno žuvimo. Bet dėl ekonomiškių blogmečių, paminklo pastatymas visgi užsitęsė metais ilgiau.

Paminklo statymo fonde kapitalas augo įvairiomis įeigomis: iš tam tikslui rengtų pramogų pelno, liuosnorių aukų ir t. t. Pirmutinę didžiųjų įeigų fondas gavo iš Spalio 8 dienos 1933 m. rengtos aviacijos dienos pelno, kuris davė \$792.15, o to paties mėnesio 28 dieną tulose mieste dalyse įvykus vieša gatvėse rinkliava davė \$2,826.35. Šitos pasekmės fondą žymiai sustiprino, ir kapitalui nors lėtai, bet nuolat augant, pradėta rūpintis jau ir paties paminklo statymu.

Paminklo statymo reikale pradėjus tartis su miesto viršininkais, tie pareikalavo parodyti paminklo projekto braižinį. Tokiu būdu parsijėjo jau rūpintis ir paminklo projektū. Kadangi pačioje pradžioje jau buvo nusitarta paminklo statymą pavesti tik lietuviams, todėl ir dabar dėl projekto kreiptasi į lietuvius architektus. Projektū pasiūlyta buvo keletas. Iš visų jų pasirinkta tik arkitekto V. (Tęsinys 6 pusl.)

ATOSTOGAUJA

Dantistai A. Lauraitis ir K. Drangelis ketvirtadienio rytą išvažiavo į Woodsboro, Wis., pasilsėti keletai savaičių.

NAUJOS KNYGOS

Nusišypsok! Surašė J. K. M. Išspausdinta autoriaus lešomis. "Garso" spauda, 73 E. South St., Wilkes Barre, Pa., 1935. Kietuose apdaruose. Puslapių 150 ir tiek pat, tai yra 150, talpina įnokingų skaitymėlių, kuriems medžiaga, kaip autorius pažymi sėmė iš žymniausių humoro rašytojų knygų, žurnalų, o kai kuriuos juokus pats parašęs. Kaina nepažymėta.

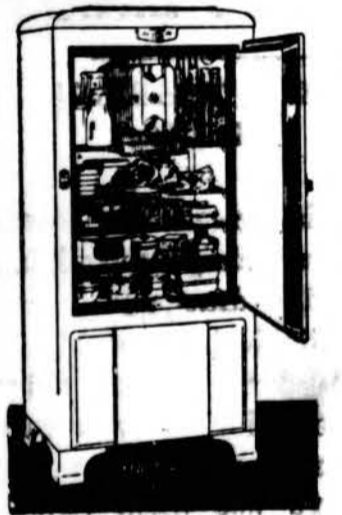
TIK 12 CENTŲ
1 DIENĄ

Išmokėkite ir būsite savininkai šio puikaus naujo 1935 metų mados

FRIGIDAIRE

iš

PEOPLES
Furniture Krautuvių

Galitė visai nieko neįmokyti ir iš Peoples Krautuvių nusipirkti šį geriausį refrigeratorį taip mažais mokesčiais, kurie pareitų tik \$3.50 į mėnesį, arba

12 centų
į dieną

ir šis naujos mados,
General Motors

FRIGIDAIRE

bus Tamistų

Ateikite pasiteirauti. Nepraleiskite šio pasiūlymo ir geriausios progos įsigyti refrigeratorį

Matykite juos šiose krautuvių, pirkite ir tau-pykite pinigų

PEOPLES
MANUFACTURING COMPANY
KRAUTUVĖSĖ

2536-40 W. 63rd St.
Corner Maplewood Ave.
Hemlock 8400

4179-83 Archer Ave.
Corner Richmond Street
Lafayette 3171
CHICAGO, ILL.

ŠVENTO MYKOLO PARAPIJOS METINIS PIKNIKAS

Ivyks Sekmadienį, Liepos (July) 28 dieną, 1935 metais

Vytauto Darže prie 115 gatvės ir Crawford Ave. PRADŽIA 12 VAL. PUSIAUDIENIO. MUZIKA METRIKIO.

Dėlei patogumo nuvažiuoti į daržą, nuo bažnyčios išeis 2 troku: Kareckio — 9:30 val.: o Jankauskio — 12:30 val. I vieną pusę mokėsitis paaugusiems 15c., vaikučiams 10c. Nuoširdžiai kviečiame visus parapijonus, draugus, prietelius, profesionalus, biznierių, visus kaimynus ir tolimesnius piknikan pas mus. Už atsilankymą ir bent kokią suteiktą paramą mūsų parapijai būsime labai dėkingi. Lauksime visų.

KLEBONAS ir KOMITETA

IN MEMORIAL TO INTREPID FLYERS

LITHUANIANS HERE HONOR PAIR WHO GAVE LIVES

Broken Wing! Chicagoans of Lithuanian descent, in charge of the monument to Darius and Girenas, their countrymen who died after spanning the Atlantic on a flight to the home of their forefathers, inspect the symbolic monument at Sixty-seventh st. and California av. to be dedicated July 28.

Chicagoans of Lithuanian descent today viewed the completed monument in Marquette Park which will commemorate the heroic deaths of two Chicago boys, Capt. Stephen Darius and Stanley Girenas, intrepid flyers who made a fatal transatlantic flight two years ago.

The monument will be formally dedicated Sunday, July 28, amid the presence of more than 100,000 Americans of Lithuanian birth and extraction, participating in impressive religious and civic ceremonies.

CICEROS ŽINIOS

KVIEČIA Į ŠABIŠKĄ PIKNIKĄ

Brangieji ciceriečiai, bizniečiai, ūkietiniai ir draugai!

Šį seštadienį liepos 27 d., Vytauto darže įvyksta mūsų parapijos vidur - vasarinis šabiškas piknikas.

Piknike bus tokių dalykų ir "ceremonijų", bei sporto ir "trikų", kokių dar niekur ir niekuomet nebuvo.

Bus gerb. kun. P. Strakauskas iš Rytinių valst. Onų vardinį karvojų kun. Kloris orlaiviu atveš. Lietuvių sportininkai, kurie vyksta į Lietuvą, su kumštiniuku Knašu priešakyje, taipgi dalyvaus. Bulvariškiai "savo kleboną" vainikuos ir t.t.

Nuoširdžiai kviečiu visus į šį mūsų šabišką pikniką.

Pradedant 11 val. ryto, kas valandą trokai nuo parap. mokyklos veš žmones į pikniką. Apie 3 valandą popiet bus du busai. Kurie neturite automobilio, busai nuveš ir parveš.

Paskutiniai du trokai važiuos nuo parap. mokyklos apie 9 val. vakare. Veš Šeputis ir Woštak.

Jūsų atsilankymas duos mums daug malonumo. Mes visiems, brangieji, užtikriname tikrai — "good time". Iki pasimatymo.

Kun. H. J. Vaičiūnas, Klebonas

Made possible by the voluntary subscription for funds among the million American-Lithuanians, the \$15,000 memorial is made of beautiful rainbow granite, consisting of 160 polished pieces and weighing approximately 120,000 pounds.

Plane Motive Used

Taking a side view of the monument, it looks like the half part of the wings of the insignia worn by aviation officers; while observed from above it looks like an airplane.

The bronze grillwork in front of the monument depicts the traditional double cross of Lithuania, on each side of which are plaques with the figure-heads of the flyers.

A large bronze globe, four feet in circumference, set in a niche in the center of the memorial, shows the route the flyers took on their way to Kaunas, capital city of Lithuania. It will also show Soldin, Germany, 400 miles from their goal, where they met death in a crash.

P. S. Mūsų geras biznierių, grab. A. Petkus savo gražiu automobiliu irgi veš žmones į pikniką. Prašau ir kitų parapijonių, biznierių taip patarauti.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

AKIŲ GYDYTOJAI:

DR. VAITUSE, OPT.

Lietuvius OPTOMETRICALY AKIŲ SPECIALISTAS

Palengvina akių įtempimą, kuris dėl prieštastinių galvos skaudėjimo, svajimo, akių apimimo, nervuotumo, skaudama akių karšči, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Pritaikoma teisingai akiniai. Visuose atitinkuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda atkreiptama į mokyklų vaikus. Kreivuos akys atitaisomos. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėliomis nuo 10 iki 12. Daugelyje atitinkimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirmiau.

4712 SO. ASHLAND AVE.

Phone Boulevard 7589

25 METŲ PRITYRIMO

Pritaikyme akinų dėl visokių akių. Ekspertas tyrimo akių ir pritaikymo akinų

DR. JOHN SMETANA

OPTOMETRISTAS

1801 S. ASHLAND AVENUE, Platt Bldg., kamp. 18 st. 2 aukštas

Pastebėkit mano iškabas Valandos nuo 9:30 ryto iki 12 v. Popiet nuo 1:30 iki 8:00 val. vakaro. Nedėliomis nėra skirtų valandų. Room 8. Phone CANal 0523

Du Lietuviai Didvyriai

(Tęsinys nuo 5 pusl.)

Koncepcijaus braižinį, kurį užgėrė ir Paminklo Statymo Fondo narių susirinkimas, įvykęs 3 d. Balandžio, 1935 m.

Turint paminklo projektą, prasidėjo tarinimas su miesto viršininkais dėl vietos, kurioje paminklas turėtų būti statomas. Po keleto pasitarimų, vieta paskirta kampe miesto sodo Marquette Park, prie So. California ir W. Marquette gatvių, pietvakariniame kampe.

Tokią pradžią turint, imta rengtis prie paminklo statymo darbų. Paminklui skirton vieton, 5 dieną Gegužės susirinkus apie 7,000 žmonių miniomis, ir dalyvaujant Dariaus-Girėno Posto kareiviams, žymiesiems miesto valdžios atstovams, po visai eilei lietuviškų ir angliškų prakalbų, Lietuvos konsulas Kalvaitis, iš Lietuvos lankęsis tada, seniau buvęs Lietuvos vidaus reikalų ministru R. Skipitis, ir Chicago miesto majoro įgaliotinis teisėjas Harrington, prakash žemę Dariaus-Girėno paminklo pamatams.

Po žemės prakasimo iškilnių, tuojau prasidėjo ir paties paminklo statymo darbai. Nors nuokart darbą trukdė dažni lytūs, vienok darbas yrėsi pirmyn ir vidujinę paminklo struktūrą išbaigus, 7 dienoj Liepos, dalyvaujant tūkstantinėms lietuvių miniomis, prie tam tikrų iškilnių pašvesta paminklo kampinį akmenį. Kunigui H. J. Vaičiūnui atkalbėjus reikalingas maldas ir akmenį pašventus, Lietuvos valdžios vardu konsulas Kalvaitis uždrėbė pirmutinę lopetėlę cemento, ir akmeninį įdėjus suraša visų tų, kurie ten pat paminklo baigimui davė aukas, akmuo užkelta savo vieton.

Nuo šito akmenio prasidėjo marmuro sienų statymas, ir paminklas netrukus buvo užbaigtas. 28 dieną Liepos, prie didelių iškilnių, dalyvaujant aukštiesiems valdininkams, kareiviams, lietuvių organizacijų atstovams, ir pavienių lietuvių tūkstantinėms miniomis, paminklas tapo atidengtas.

Tuomi baigėsi paminklo fondo dviejų metų darbas, jamžinant vardą dviejų lietuvių didvyrių, lakūnų Dariaus ir Girėno, kurie Tėvynę apleidė savo jaunystėj, lietuvių tautai daug žadėdami, ir grįžo jon vokiškuose grabuose, tragiškai žuvę savo kelionėje, prie pat savo Tėvynės, Lietuvos slankėsi.

Jiedu žuvo, bet jų vardas ir garbė nežuvo. Ju vardą ir garbę lietuvių tauta minės šimtmeciais. Jų žygiai Lietuvos senesnių bus pasakojami jaunesniems, per eiles daugelio ilgųjų metų. O išeivioj, jų vardą, garbę ir žygius, šimtmečiais skelbs Chicagoj stovintis, pačių lietuvių pastangomis pastatytas jiedviem marmurinis paminklas. V. S. Jokubynas.

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTURŲ DRAUGIJOS NARIAI: LIETUVIAI DAKTARAI:

Ofiso Phone Res. and Office PROspect 1028 2559 So. Leavitt St. CANal 0708

DR. J. J. KOWARSKAS

PHYSICIAN and SURGEON

2403 W. 63rd St., Chicago

OFFICE HOURS

2 to 4 and 7 to 9 P. M.

Sunday by Appointment

DR. STRIKOL'IS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4645 So. Ashland Ave.

Ofiso Valandos

Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak.

Nedėliomis pagal sutartį

Ofiso telef. BOUlevard 7820

Namų tel. PROspect 1930

DR. C. Z. VEZEL'IS

DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave.

arti 47th Street

Val.: nuo 9 iki 8 vakare

Seredomis pagal sutartį

Ofiso Tel.: PROspect 6376

Rez. Tel.: HEMlock 6141

DR. J. RUSSELL

Lietuvius Gydytojas ir Chirurgas

2500 W. 63rd St.

Ofiso val.: 2 iki 4 ir 6:30 iki 8:30

Seredomis ir nedėliomis pagal sutartį.

Res. 2515 W. 69th St. Pagal sutartį.

Tel. Ofiso BOUlevard 5912-14

Res. VICTory 2848

DR. A. J. BERTASH

Dentistas

756 West 35th Street

Ofiso val. nuo 1-2; nuo 6:30-8:30

val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vak.

valandai dienų

Telefonas MIDway 2888

Tel. CANal 0257 Res. PROspect 6459

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1821 SOUTH HALSTED STREET

Residencija 6600 So. Artesian Ave.

Valandos: 11 ryto iki 1 popiet

6 iki 8 v. vakaro

Tel. CANal 6122

DR. G. I. BLOŽIS

DENTISTAS

2201 W. Cermak Road

(Kampus Leavitt St.)

Valandos: Nuo 9 iki 12 ryto

Nuo 1 iki 8 vakaro

Seredomis pagal sutartį

Tel. CANal 6122

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 W. Cermak Road

Valandos 1-3 ir 7-8 vak.

Seredomis ir Nedėliomis pagal sutartį

REZIDENCIA

6631 S. California Ave.

Telefonas REPUBLIC 7868

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 ARCHER AVENUE

Tel. VIRginia 0036

Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 p. m.

Nedėliomis pagal sutartį

DR. J. E. SIEDLINSKIS

Gydytojas ir Chirurgas

DR. V. E. SIEDLINSKIS

Dentistas

Gas X-Ray

1145 ARCHER AVE., Cor. Francisco

Tel office Laf. 2656; res Virg. 0669

ĮVAIRŲS DAKTARAI:

DR. CHARLES SEGAL

PHYSICIAN

4729 So. Ashland Ave

3 lubos

CHICAGO, ILL.

OFISO VALANDOS.

Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 3 iki 6

val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vak.

vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12

valandai dienų

Telefonas MIDway 2888

DR. MAURICE KAHN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4631 SO. ASHLAND AVE.

Tel. YARDs 0994

Res.: Tel. PLAm 5400

Valandos:

Nuo 10-12 v. ryto; 3-5 ir 7-8 v. v.

Nedėliomis nuo 10 iki 12 dienų

Šv. Kazimiero Akademikų Dainų

Kontestas "Draugo" Radijo Valandoj

KONTESTO TVARKA

1. Daina turi būti dainuojama lietuvių kalba.
2. Daina gali būti neilgesnė kaip 3 minutes.
3. Mergaitė turi būti Šv. Kazimiero akademijos mokinė.

BALSAVIMAI IR DOVANOS

Visi "Draugo" skaitytojai ras balsavimo blanką "Draugo" ir galės balsuoti už 3 kontestantes; o trys gavusios daugiausiai balsų gaus dovanas.

RADIO

Rytoj, 11 valandą prieš piet eina reguliaris sekmadienio lietuvių radio programos, leidžiamas pastangom Progress Furniture Co. krautuvės, 3224 So. Halsted St. Programe bus lietuviškų dainų, gražios muzikos, kalbų ir pranešimų. Pro gramuose visuomet dalyvauja žymūs dainininkai, muzikai ir t. t. Ryt dienos programos bus turiningas. Nepamirškite pasisklausyti. Rap.

Ryt, sekmadienį, nepraleiskite puikaus radio programo

LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. LAFayette 7650

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4140 Archer Avenue

Val.: 2-4 ir 7-9 val. vakare

Res. 2136 W. 24th St.

Tel. CANal 0405

Ofiso Tel. LAFayette 4017

Res.: Tel. HEMlock 6286

DR. A. G. RAKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4142 ARCHER AVE.

Ofiso valandos: 2-4 ir 6-8 val. vak.

Residencijos Ofisas: 2656 W. 69th St.

Valandos: 10-12 ir 8-9 val. vak.

Seredomis ir Nedėliomis pagal sutartį

DR. P. ATKOČIŪNAS

DENTISTAS

1446 SO. 49TH CT., CICERO, ILL.

Utar., Kev., ir Pėtn. 10-9 val.

3147 SO. HALSTED ST., CHICAGO

Paned., Sered., ir Subat. 2-9 val.

Office Tel. HEMlock 4848

Res. Tel. GROvehill 0617

6924 S. TALMAN AVE.

DR. J. J. SIMONAITIS

2423 W. MARQUETTE ROAD

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Val. 2-4 ir 7-9 vak.

Kev. ir Nedėliomis susitarus

Dienomis Tel. LAFayette 6793

Naktimis Tel. CANal 0402

DR. A. J. JAVOIS

Office: 2643 W. 47th Street

Val.: 2 iki 5 popiet, 7 iki 9 vak.

Nedėlioje pagal sutartį

Dr. A. Račkus

Išvažiuo į Lietuvą

Sugrįš

Rugsėjo Mėnesyje

Tel. LAFayette 3051

DR. A. J. MANIKAS

Gydytojas ir Chirurgas

OFISAS IR REZ.

2519 West 43rd Street

Valandos: Nuo 9 iki 10 rytals — 1

iki 3 popiet — 6 iki 8:30 vakare.

Nedėliomis nuo 11 ryto iki 1 p.p.

Namų Savininkų metinis piknikas įvyks sekmadienį, liepos 28 d., Miknio darže, Willow Springs, Ill. Sirdingai kviečiami visi atsilankyti ir su mumis gražiai dieną praleisti. Rengėjai

ANT RENDOS

AUKSINĖ PROGA

Išsirenduoja 2 Stora: vienas dėl atliks su barais ir albskiais; kitas tikamas dėl grosoms ir askrimnės. Renda labai pigi ir gerai vietoj lietuvių centre — 4500 S. Paulina St. Atsiskaiti pas A. Norbut, 6222 S. Fairfield Ave. Telef. PROspect 1435.

Rendon Storas, tinka dėl bernėnės, beauty shop arba kitam kokiam biznui. Vieta gera. Matykite savininkę, 1416 So. 49th Ct. Cicero, Ill.

LIETUVIAI ADVOKATAI:

Box 1460 No Paulina St.

Phone ARMitage 0590

FERDINAND PETRAITIS

LIETUVIS ADVOKATAS

Suite 1009 — FRAnklin 6990

188 W. Randolph St.

Chicago

JOHN B. BORDEN

LIETUVIS ADVOKATAS

2201 W. Cermak Road

(West 22nd St.)

(Metropolitan State Bank name)

Valandos kasdien nuo 9 iki 5

<

AR ŠIAIS ČESAIS YRA RAGUOTŲ ŽMONIŲ?

Vakar buvau užvedęs trum pą šneką apie senais česais gyvenusius žmones — leides ir džentelmenus — su ragais.

Šiandie ant mano delno užėjo mislis pasidairyti po svietą ir pažūrėti, ar mūsų česais nėra raguočių žmonių? Sakysite, mūsų prof. Kampininkas jau pradeda fones krėsti, ba šiais česais niekas nėra matęs žmogaus su ragais.

Teisybė, niekas nėra matęs žmogaus vaikščiojant su tokiomis ragais, kaip, priklodei, briedis, jautis, ar kitoks stačiaragis sutvėrimas. Ale aš vis tik sakysiu, kad ir mūsų česais yra raguočių žmonių.

Jei gerai pažūrėsime, jų rasime visuose luomose, prote-sijosose, veikėjuose; jų rasime visokioj politikoj ir kitur. Yra net raguočių karalysčių.

Šių česų žmonių ragai nes-tyri kaktoj, kaip, sakysime,

versio; jie yra nematomi, po skūra, ir ne kauliniai, ale smegeniniai. Kad nesakytu-met, jog meluoju, padėsiu ant savo delno keis priklo-dus.

Musolinis savo ragais nori užbadyti Etiopiją. Hitleris savo ragais nori užbadyti Kl-aipeidą ir Pabaltiją. Proše-panas savo ragais, badyda-mas ukrainiečius, batgu-džius, prunkščia ant Lietu-vos; užbades, jis ant jos pa-tupoytų savo nušepusių vīste-ly. John Bull'ius nori užbady-ti viso svieto mares ir t. t.

O pas mus? Ir gi pilna ra-guočių žmonių.

Ineik į politiką, į partijas. Ten pamatysi tiek raguočių kad net nusidvyisi. Vieni ki-tus bado kai kada net iki kraujų. Kurių ragai maenes-ni, tie neprietelius nubado.

Ineik į bet kokį mūsų kru-tėjiną; pamatysi, kiek ten yra žmonių su nenulaužiamais ragais. Jei krutėjimas nerūni-ja taip, kaip jų ragai nori, jie savo ragais bados iš at-bulos pusės, kad tik tas kru-tėjimas nesisektų, nerūnytų.

Ineik į mūsų draugijas, or-ganizacijas. Čia, brauč, rasi žmonių su drūtesniais ragais argu seno versio, ar senos karvės. Jei ant jų ragų ne-sukabinsi: valdybos čino, val-dybos nariams, ar samdo-miems darbininkams, mokamų algelių, viso svieto onoro, kad po to jis, ar ji eitų galvą užrietę, o prieš jų ragus vi-si kloniotūs, tuojau rūnys pas-cielistus ir per jų gazietas rodydys visiems savo ragus.

Cicilistai ir balšavikai — visi raguoti. Cicilistai savo ragais bado visus ir nori įbadyti mislę, kad skrajus per mares nerūnija del dum-blių, vėjų nuo marių ir štur-mų Europoj. Balšavikai nori subadyti visus buržujus (ku-rie tik neina sulig jų ragais), nuvežti į Rasiejų, pakinkyti į arklų, akėčias, ar nugaben-ti į Solvokų katorgą kruvinai procei ir badui, o jiems pa-tiems iš tos procės tik švil-pauti, baliavoti ir auksą į ki-tų karalysčių bankus juodai dieniai krauti, kaip daro nu-dien Rasiejaus raguoti balš-avikai. Tik viena šėestis, kad draugų ragai Amerike, ir kitur, yra perslabni, lyg iš roberio būtų išaugę, ir niekam nepa-vojingi.

Taigi, matot, raguočių žmo-nių ir mūsų česais visur pilna.

Ant vieno kariško laivo nau-jokas atbėga pas admiralą ir, atidavęs pagarbą, sako:

— Pranešu, kad reikalinga sustiprinti laivo sargyba, nes pavojus grėsia. Tik ką mačiau du šnipus.

— Kas tokie! — klausia ad-miralas.

— Dvi žiurkės, — atsakė naujokas.

Darius-Girėno paminklo komitetas ir aukų rinkėjos. Čia matome žmo-nes, kurie daugiausia rūpinosi paminklo statymu.

VIETINĖS ŽINIOS

PIKNIKUI VISKAS PRI-RENGTA

NORTH SIDE. — Rytoj liepos 28 d. Amerikos lietu-vių istorinė diena, prie ku-rios per kone du metus ren-gtasi. Rytoj bus atidengtas ir pašventintas Dariui - Girėnui paminklas. Visi lietuviai su-plauks į Marquette parką, gi mes, northsidiečiai, visi va-žiuosime į parap. metinį pikni-ką, kuris įvyksta Vytauto par-ke ir prie kurio jau gana se-niai buvo rengtasi; na, ir, žinoma, tinkamai pristrengta. Visi, kurie tik atsiuankys, bus pilnai pasitenkine.

Northsidiečiai visi bus sa-vo piknike, bet lauksime ir svečių iš kitų kolonijų. Pasigrožėję meniuku Dariaus - Girėno paminklu kaip tik ir bus proga pavažiuoti per laukus ir užsukti į vaišingų norths-idiečių pikniką, kur iki vėlu-mos skambės lietuviškos dai-nos ir muzika. Įžanga dykai, tik reikia iš anksto gauti ti-kietas, kurie duodami visie-m, kas tik pareikalauja. Be to, northsidiečiai nepamirski-te, kad yra paimta net trys dideli trokai, kurie visus no-rinčius patekti į pikniką ga-bens už 15c. Trokai išeis nuo bažnyčios po pirmųjų ir an-trųjų šv. Mišių.

Visi būkime parap. pikni-ke. Turėsime gerus laikus.

Lietuvytis

Liepos 24 d., parapijos su-sirinkime reikale metimo pa-rapijos pikniko, kuris įvyks rytoj Vytauto darže, pasiskir-styta įvairiais darbais. Drau-gijos ir šiaip darbininkai, ku-rie apsiėmę dirbti prie vieno-kio, ar kitokio darbo, prašo-mi suvažiuoti anksti.

Be visokių įvairenybių pik-nike dar teks matyti įdomų

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI JUOZAPAS EUDEIKIS ir TĖVAS
Lengvais išmokėjimais Laidotuvių sąlygos
REPublic 8340

DALYVAUS PIKNIKE

Jonas Bertulis, žymus north sidietis, vienas iš savininkų Roosevelt Furniture kompanijos, vyksta į Sv. Mykolo pa-rapijos pikniką su Roosevelt Furniture kompanijos garsiakalbiu, kuriuo linksmins visus pikniko dalyvius per ištisą dieną.

ATSUKIAMAS SUSI-RINKIMAS

Marquette Parko lietuvių piliečių klubo susirinkimas, kuris turėjo įvykti rytoj, lie-pos 28 d., dėl Dariaus - Girėno paminklo atidengimo šve-ntės nukeltas iki kitam susi-rinkimui.

BRIDGEPORT. — Sv. Pe-trončės narės malonės susi-rinkti sek., 28 d. liepos, į Marquette parką, prie 67 ga-tvės į Dariaus - Girėno paminklo atidengimo iškilmes. Kvie-

VENETIAN MONUMENT CO., INC.

Išdirbėjai sukūrė rūsias pamink-lų ir Grabamų

Didžiausia paminklų dirbtuvė Chicagoj

Suvis 50 metų prityrimo

Pirkite tiesiai iš dirbtuvės ir taupykite pinigus

Mes atlikome darbą daugeliui žymenių Chicago Lietuvos.

527 N. WESTERN AVE.

art Grand Ave.

Telefonas SEEley 6103

Chicago, Illinois.

ROSELLI BROTHERS, INC., PAMINKLŲ DIRBĖJAI

Specialistai iškalime ir išdirbime visokių rūšių paminklų ir grab-namių.

Mūsų šeimyna specializuoja šia-me darbe per šešias kartas. Veskite paminklų reikalus tiesiai su pačiais išdirbėjais.

MOUNT CARMEL KAPINĖSĖ

Vienas blokas į rytus nuo didžiųjų vartų

HILLSIDE, ILLINOIS

Trys telefonai:

Rez. PENSACOLA 9011 BELMONT 3485 Office: HILLSIDE 2885 Vincent Roselli, secr.

Alfred Roselli, pres.

Čiu visas nares atsilankyti su draugijos ženklais.

Taip pat kurios narės apsiėmė patarnauti, malonės pri-

būti 10 val. ryto prie paminklo. Ten kiekvienai bus nuro-dytas darbas.

Pirm. R. Mazel'auskienė

PADEKONE

ATA

SOFJA JUNEVIČIENE
(1-o tėvasis šikaitė)

Kuri mirė liepos 10 d., ir taip palaidota liepos 13 d., 1935, o dabar išis Sv. Kazimiero kapinėse amžinai nutilis ir ne-galėdama atidėkoti tiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo į tą neišvengiamą amžinybės vietą.

Mes atmindami ir apgalė-dami jos prasišalinimą iš mū-sų tarpo dėkojame mūsų kun-i-gams, kurie atlaikė įspūdingas pamaldas už jos sielą ir pasa-kę pritaikintą pamokslą.

Dėkojame šv. Mišių aukoto-jams ir gėlių aukotojams. Dė-kojame varg. už giedojimą.

Dėkojame garburiui, kuris sa-vo geru ir mandagu patarnavi-mu garbingai nulydėjo jį į amžiną, o mums pascigynio perkėsti nuliūdimą ir rūpesčius. Dėkojame grabnešiams ir vi-siems, kurie paguodė mus mūsų nuliūdimo valandoje ir pa-galios dėkojame visiems daly-vavusiems laidotuvių žmo-nėms: o tau, a. a. Sofija, lai Dievas suteikia amžiną atilsį.

Nuliūdę lieka: Vyras ir Sū-nus.

PADEKONE

ATA

JURGIS JOZAITIS

Mirė liepos 25 d. 1935 m., 6 val. ryto, sulaukus puses am-žiaus. Kūo is Panevėžio apš-krėčio, Naujamiesčio parapijos, Mūsų šv. kaimo, Amerikoje išgyveno 35 metus.

Paliko dideliame nuliūdime moterį Oną, po tėvas Petru-kaitė, sūnų Pranciškų, anūkę Frances, 2 brodukras: Mikas, Churionę ir Barbora Briedonę ir jų šeimynas, ir giminės; o Lietuvoj broj Joną ir gim-nes.

Kūnas pašarvotas Mažeikos koplyčioj, 3319 Lituania Ave. Laidotuvės įvyks pirmadiņ; liepos 29 d., iš koplyčios 8 val. bus atlydėtas į Sv. Jurgio para-pijos bažnyčią, kurioj įvyks gedulingos pamaldos už vėlo-nio sielą. Po pamaldų bus nu-lydėtas į Sv. Kazimiero kapines. Nuoširdžiai kviečiame visus giminės, draugus-ges ir pažy-tamus-mas dalyvauti šiose lai-dotuvėse.

Nuliūdę: Moteris. Sūnus, A-nūkę, Brodukras ir giminės.

Laidotuvių direktorius S. P. Mažeika. Telef. YARds 1133.

PADEKONE

ATA

ANTANO GENDROLIAUS

kuris mirė liepos 21 d. ir palaidotas liepos 25 d., 1935 m., o dabar išis Sv. Kazimiero kapinėse amžinai nutilies ir negalėdamas atidėkoti tiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo jį į tą neišvengiamą amžinybės vietą.

Mes atmindami ir apgalė-dami jo prasišalinimą iš mū-sų tarpo dėkojame mūsų dvasiški-mi tėvui kun. Anastazui Valančiui, kun. Stanislovui Joneliui ir kun. Pranciškui Vaitukaičiui, kurie atlaikė įspūdin-gas pamaldas už jo sielą. Dėkojame kun. Anastazui Valančiui už pritaikintą pamokslą bažnyčioje ir už palydėjimą į kapines.

Dėkojame šv. Mišių aukotojams, gėlių aukoto-jams, dėkojame vargonininkui Justui Kudirkai už gražų giedojimą bažnyčioje. Dėkojame laidotuvių di-rektoriui J. F. Eudeikiui už gražų patarnavimą ir tvarką. Dėkojame J. Krušui, kaip už tvarką ir puik-nią tvarką kapinėse. Dėkojame grabnešiams ir vi-siems, kurie paguodė mus mūsų nuliūdimo valando-je ir pagalios dėkojame visiems giminėms, drau-gams ir pažįstamiems dalyvavusiems mano brangaus vyro ir mūsų mylimo tėvelio laidotuviuose, o tau, a. a. vyre ir tėveli, lai Dievas suteikia amžiną atilsį.

Nuliūdę lieka:
Moteris, Dukterys ir Sūnus.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicagos, Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse

I. J. Zolp 1646 West 46th Street
Phone BOULEvard 5203

J. F. Eudeikis 4605-07 So. Hermitage Ave.
Phone YARds 1741-1742

Lachawicz ir Sunus 2314 West 23rd Place
Phone CANal 2515 Cicero 5927

J. Liulevicius 4092 Archer Ave.
Phone LAFayette 3572

S. P. Mažeika 3319 Lituania Ave.
Phone YARds 1138

A. Masalskis 3307 Lituania Ave.
Phone BOULEvard 4139

A. Petkus 1410 So. 49th Ct., Cicero
Phone Cicero 2109

J. F. Radzius 668 West 18th Street
Phone CANal 6174

S. M. Skudas 718 West 18th Street
Phone MONroe 3377

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
YARds 1741-1742
J. F. EUDEIKIS

SPECIALIS IŠPARDAVIMAS

Maytag

Drabužiam Plovyklų

PROGRESS

RAKANDŲ KRAUTUVĖS

Ši Maytag Sviete geriausia PLOVYKLA galite įmokėti tik **\$1.00** ir bus pristatyta į tamistų namus o liekančius pinigus išmokėsite po \$1.00 į savaitę.

Šis pasiūlymas apribotam laikui. Pasiskubinkite pasinaudoti.

PROGRESS FURNITURE CO.
3222-26 S. Halsted St
Tel. VICTory 4226
Vedėjas J. Kalėdinskas

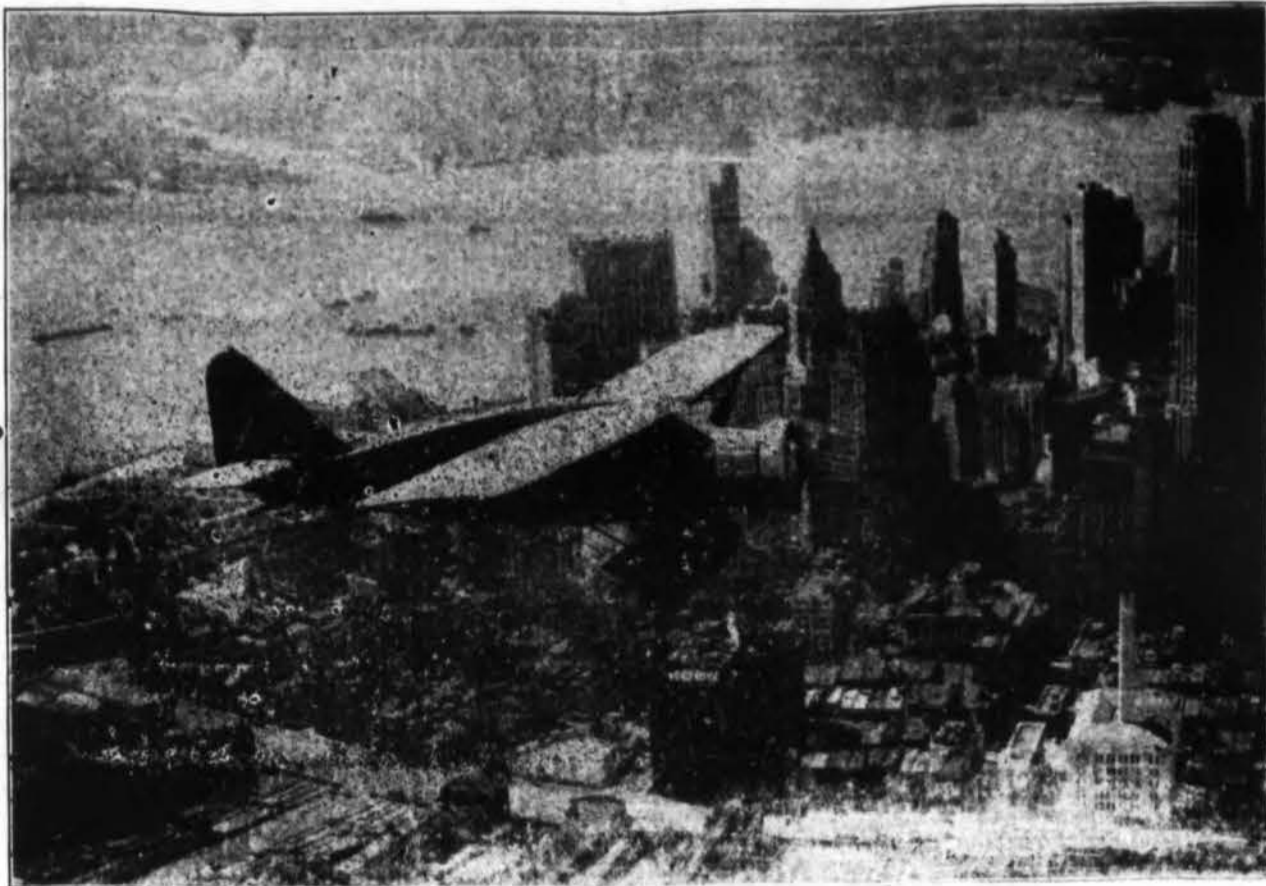
Leidžiame gražius radio programus kas nedėlią, 11 val. prieš piet, iš sto-ties WGES, 1369 kiloc.

DARIAUS IR GIRĖNO ŽYGIS PAVEIKSLUOSE

Paskutinis St. Dariaus atsisveikinimas su motina.

“Sparnuoti lietuviai” — Darius ir Girėnas atsisveikina su New Yorku ir leidžiasi tolimon kelionėn.

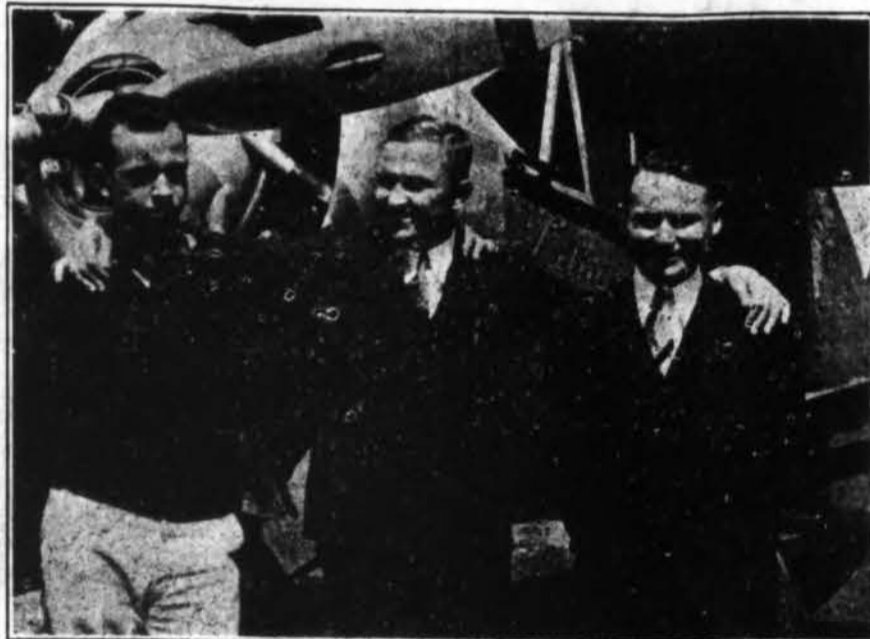

Stasys Girėnas   Alfonso Borinis

“Sudiev, broliai amerikiečiai!” Darius ir Girėnas atsisveikina su savo draugais ir rėmėjais.

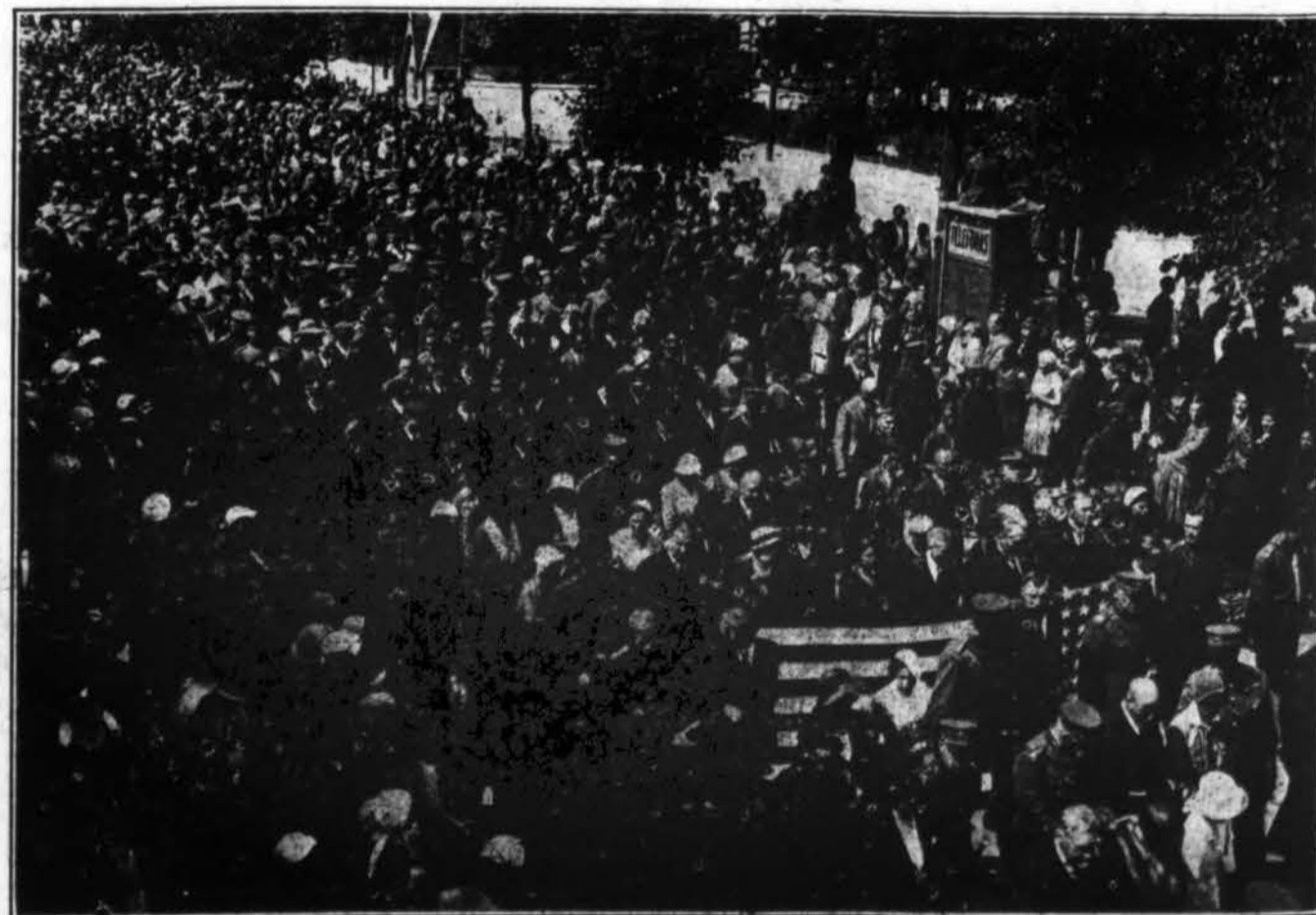
Mūsų didvyriai Darius ir Girėnas savo lėktuve.

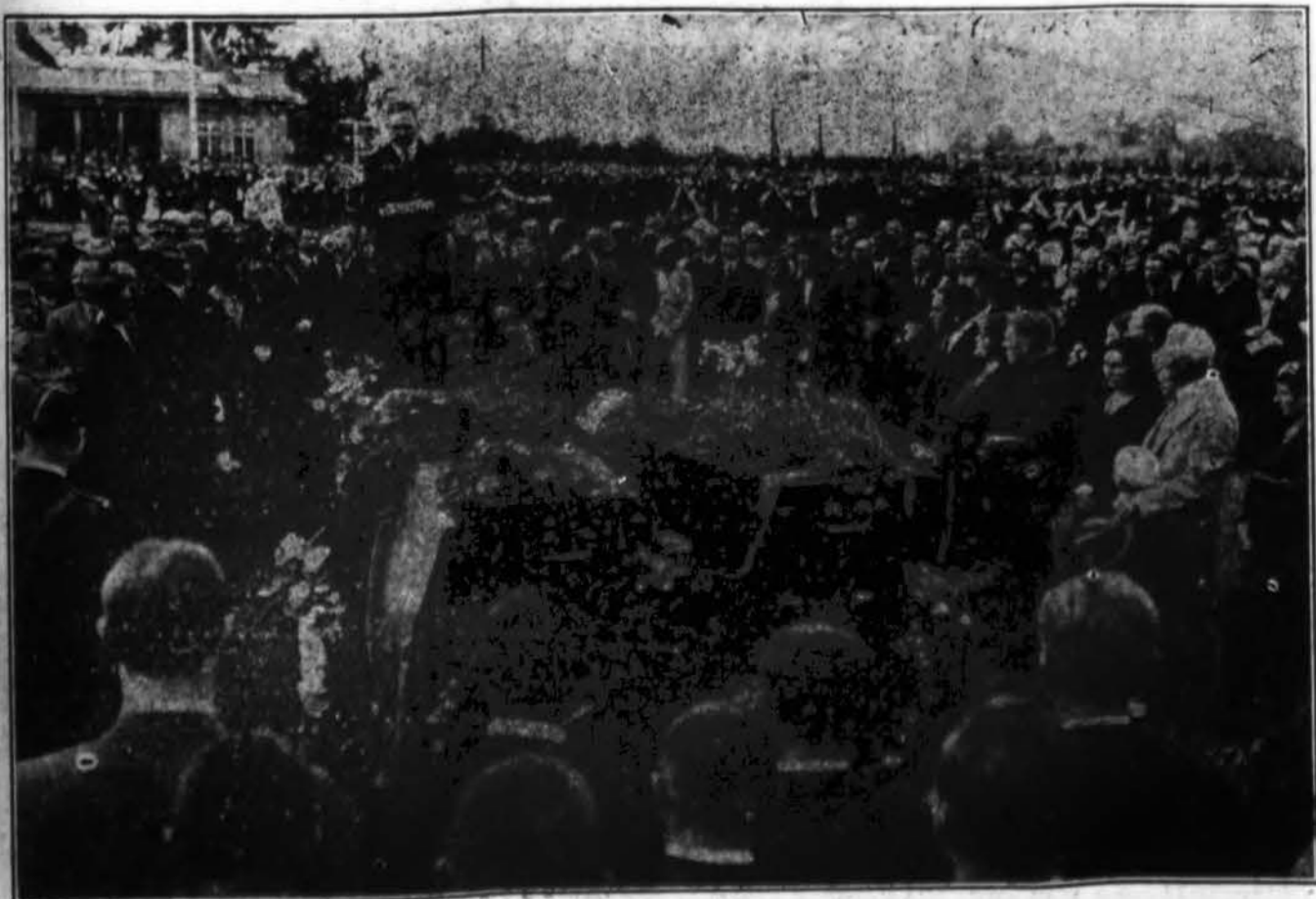
“Viskas kelionei prirengta!” — Inž. Jesulaitis sako Dar'ui ir Girėnui.

“Dieve, saugok juos pavojingoj kelionėj” — meldžiasi Dariaus motina.

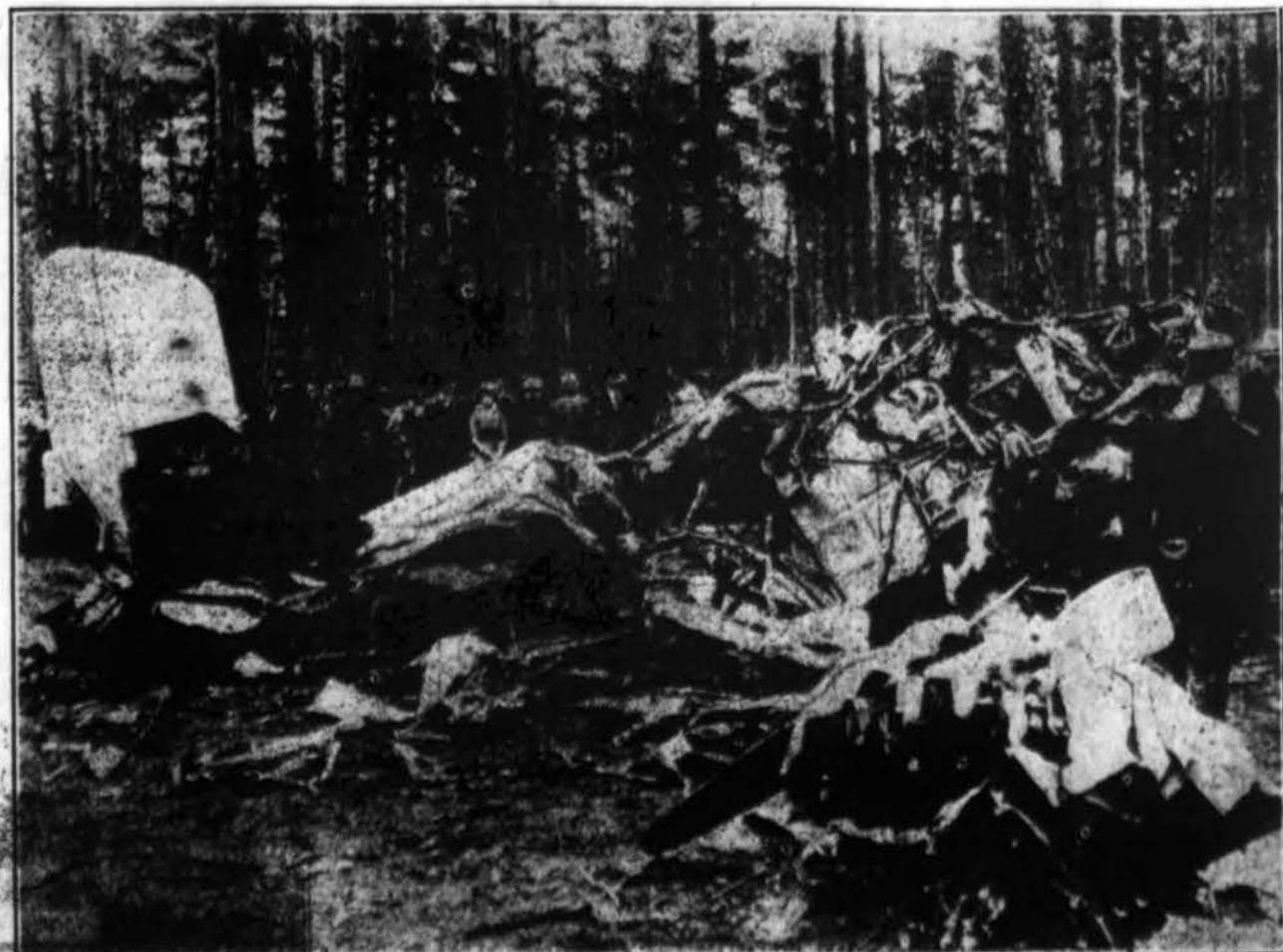
Jie jau Tėvynėj, tačiau jos savo akimis nebeatė. Čia matome jų laidotuves.

Tūkstantinės žmonių minios tragingai žuvu siųjų lakūnų iškilmingose laidotuvėse Kaune.

Stasys Girėnas, Jungt. Valst. kareivio uniformoj.

Lituanikos griūvėsiai Soldino miškuose. Čia mūsų didvyriai tragingai žuvo, perskri-dę Atlantą.